

POVEZANOST IZBORA IZVANŠKOLSKIH AKTIVNOSTI DJECE OSNOVNOŠKOLSKE DOBI SA ŽIVOTNIM ZADOVOLJSTVOM

Matijašević, Hanna

Master's thesis / Diplomski rad

2025

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:172:849863>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-24**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of humanities and social sciences](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET SPLIT
UČITELJSKI STUDIJ

HANNA MATIJAŠEVIĆ

**POVEZANOST IZBORA IZVANŠKOLSKIH AKTIVNOSTI DJECE
OSNOVNOŠKOLSKE DOBI SA ŽIVOTNIM ZADOVOLJSTVOM**

DIPLOMSKI RAD

SPLIT, 2025.

Odsjek za Učiteljski studij

Studij: Učiteljski studij

HANNA MATIJAŠEVIĆ

**POVEZANOST IZBORA IZVANŠKOLSKIH AKTIVNOSTI DJECE
OSNOVNOŠKOLSKE DOBI SA ŽIVOTNIM ZADOVOLJSTVOM**

Studentica:

Hanna Matijašević

Mentorica:

prof. dr. sc. Lidija Vlahović

Komentor:

dr. sc. Bojan Babin

SPLIT, 2025

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. ŽIVOTNO ZADOVOLJSTVO	3
2.1. Životno zadovoljstvo djece.....	4
3. SLOBODNO VRIJEME.....	7
3.1. Slobodno vrijeme u kontekstu djece.....	7
4. IZVANNASTAVNE I IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI.....	9
4.1. Izvannastavne aktivnosti	10
4.2. Izvanškolske aktivnosti.....	11
5. TEORIJA BIOEKOLOŠKOG MODELA	13
6. METODOLOGIJA	16
6.1. Cilj istraživanja.....	16
6.2. Hipoteze:.....	16
6.3. Uzorak.....	16
6.4. Instrument	18
6.5. Postupak istraživanja	19
7. REZULTATI ISTRAŽIVANJA.....	21
7.1. Deskriptivna analiza instrumenata.....	21
7.2. Povezanost utjecaja pojedinih okolinskih čimbenika sa životnim zadovoljstvom s obzirom na odabir izvanškolske aktivnosti	34
8. RASPRAVA	38
9. ZAKLJUČAK.....	45
10. SAŽETAK	46
11. LITERATURA.....	47
12. PRILOG.....	52
.....	55

ZAHVALA

Od srca zahvaljujem svojoj obitelji koja me uvijek neumorno i s puno ljubavi pratila na mom životnom putu, a posebno hvala mom životnom mentoru – mojoj majci.

Neizmjereno hvala mom suprugu Iliji, koji me je bodrio i sa mnom dijelio neprospavane noći, u svakom pa tako i u ovom životnom poglavlju.

S posebnom zahvalnošću spominjem svoju mentoricu prof. dr. sc. Lidiju Vlahović i komentora dr. sc. Bojana Babina, koji su svojim strpljivim i kvalitetnim vodstvom olakšali moje obrazovanje i učinili ga ispunjenijim.

Iznad svega, zahvaljujem Bogu, koji mi je podario život vrijedan svakoga koraka i okružio me divnim ljudima koji te korake čine smislenijim i radosnijim.

1. UVOD

Svakodnevno nam se događaju situacije koje u nama probude nekakve osjećaje, pozitivne ili negativne. S vremenom se ti nakupljeni osjećaji formiraju i takvi utječu na konačnu sliku životnoga zadovoljstva. Životno zadovoljstvo ključan je čimbenik koji utječe na opće zdravstveno stanje osobe (Frisch, 2000), stoga je važno ispitati ga radi same svjesnosti o vlastitom stanju i potrebne prevencije problema i intervencije.

Za razliku od istraživanja provedenih o životnom zadovoljstvu odraslih, istraživanja o životnom zadovoljstvu djece su oskudna. Djeca brzo prelaze iz jedne razvojne faze u drugu pa to zahtijeva konstantno praćenje promjena. Niska razina životnoga zadovoljstva djece može dovesti do problema u ponašanju kod prelaska u adolescentsku dob što u konačnici može stvoriti nezadovoljne odrasle (Eccles, J. i Roeser, R. W., 2003).

Slobodno vrijeme jedan je od ključnih faktora koji mogu utjecati na životno zadovoljstvo. Umjesto da se slobodno vrijeme koristi za besposličarenje, ono se može iskoristiti za dodatnu naobrazbu, razvoj kreativnosti, kvalitetno druženje, uključivanje u aktivnosti i sl. S obzirom na to da ima previše čimbenika koji mogu negativno utjecati na korištenje slobodnoga vremena kao što su lijenost, zaokupiranost igricama i sl., važnu ulogu u organizaciji slobodnoga vremena djeteta ima okolina u kojoj ono provodi veći dio svoga vremena npr. obitelj, škola i sl. (Bronfenbrenner, 1979). Roditelji trebaju poticati djecu na kvalitetno korištenje slobodnoga vremena, a škola pružati djeci informacije o istom. Roditelji mogu provoditi slobodno vrijeme sa svojom djecom u igri, razgovorima, poticajima i sl. Škole mogu organizirati izvannastavne aktivnosti ili motivirati djecu o uključivanju u izvanškolske (Pejić Papak i Vidulin, 2016).

Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti pružaju djeci potrebnu rekreaciju, socijalizaciju i razvoj vještina. Pomažu u razvoju kreativnosti, međuljudskih odnosa, organizaciji vremena i sl. (Pejić Papak i Vidulin, 2016). Uključenost djece u navedene aktivnosti postavlja temelje za njihov budući rast i razvoj.

Odabir ove teme proizašao je iz potrebe za istraživanjem povezanosti između uključivanja djece osnovnoškolske dobi u izvanškolske aktivnosti i njihovoga životnoga zadovoljstva. Na temelju istraživanja provedenoga među učenicima četvrtih i osmih razreda osnovnih škola u

Sinju, ovim radom pokušavam objasniti na koji način izbor izvanškolskih aktivnosti može utjecati na subjektivno životno zadovoljstvo djece, te kako različite vrste aktivnosti i socijalna podrška oblikuju njihove emocionalne i socijalne doživljaje.

2. ŽIVOTNO ZADOVOLJSTVO

Ukoliko je zadovoljstvo prisutno samo u nekom dijelu života, utoliko se ono isključivo naziva zadovoljstvom. Zadovoljstvo prisutno u određenom dijelu života može biti npr. zadovoljstvo trenutačnim poslom. Također ono može značiti da ste probali ukusnu hranu, vidjeli psa koji vas je obradovao i sl. Zadovoljstvo se obično odnosi na osjećaje, koji su prolazni (Veenhoven, 2009).

Razlika između pojmova zadovoljstvo i životno zadovoljstvo je ta što zadovoljstvo ovisi o trenutnim faktorima, dok se životno zadovoljstvo odnosi na kvalitetu života u globalu. Kada govorimo o životnom zadovoljstvu, u obzir bi se trebali uzeti svi faktori koje donosi život, bili oni negativne ili pozitivne prirode (Pawot i Diener, 1993). Također, životno zadovoljstvo nekoga pojedinca je njegov subjektivni dojam istoga. To znači da pojedinac prema svojim standardima procjenjuje što životno zadovoljstvo znači za njega (Fujita i Diener 2005). Paradoks u subjektivnoj procjeni životnoga zadovoljstva leži u tome da osoba koja ima osigurane osnovne uvjete za život kao npr. financijsku stabilnost, zdravstvenu skrb i sl., ne mora nužno biti zadovoljna životom. S druge strane, osoba koja nema financijsku stabilnost, može biti zadovoljna životom zbog drugačijeg pogleda na isto. Sve ovisi o stanju uma i predispoziciji osobe kakva jest i kakva želi biti (Veenhoven, R., 1984).

Csikszentmihalyi (1999) istražuje zašto financije ne donose uvijek sreću. Jedan od razloga jest taj da osoba teži za određenim bogatstvom misleći da će joj ono donijeti zadovoljstvo. Međutim, kad ga ostvari, osoba se brzo privikne na ono što ima i teži za ostvarenjem još većega iznosa. Shodno tomu, što osoba više ima, nezadovoljnija jer uvijek teži za još više toga. Vezano za to, Csikszentmihalyi (1999) prema Linderu (1970) objašnjava kako materijalna korist negativno utječe i na međuljudske odnose i psihičko stanje osobe. Osoba koja teži za ostvarenjem materijalnoga, sve svoje napore i vrijeme ulaže u ispitivanje i procese kako bi došao do još više bogatstva. Zbog toga nema vremena za druženje s ljudima, kvalitetan odmor i sl. Sve to na koncu doprinosi niskoj razini životnoga zadovoljstva.

Ukoliko želimo procijeniti razinu životnoga zadovoljstva, to nam omogućuju određene skale životnoga zadovoljstva. Jednu od skala životnoga zadovoljstva osmislili su i formirali Diener i sur. 1985. godine. Diener i Pavot su ju 1993. dodatno usavršili. Skala se sastoji od 5 tvrdnja. Odgovori su označeni brojkama od 1 do 7. Brojka 1 označava tvrdnju: "*Uopće se ne slažem*",

a brojka 7: "*Potpuno se slažem*". Rezultat se dobije na osnovu prosjeka odgovora. Ukoliko je rezultat iznad prosjeka, utoliko on pokazuje više životno zadovoljstvo i obrnuto (Pavot i Diener, 1993). Valja naglasiti kako je za procjenu životnoga zadovoljstva važno gledati svoj odnos i percepciju istoga u globalu, a ne samo trenutne životne situacije.

Huebner, Suldo i Valois (2005) spominju istraživanje koje su proveli King, Lyubormirsky, & Diener (2003). Rezultati toga istraživanja pokazuju kako visoka razina životnoga zadovoljstva kod odraslih nije nužno odraz sreće ili okolnosti. Ona ima dublje korijene koji ovise o osobnim karakteristikama osobe. Te se osobe bolje osjećaju, ali imaju i bolje odnose s drugima ljudima. S druge strane, niža razina životnoga zadovoljstva negativno utječe na psihičko, fizičko i mentalno zdravlje čovjeka (Frisch, 2000).

2.1. Životno zadovoljstvo djece

Huebner i sur. (2005) smatraju kako su istraživanja o životnom zadovoljstvu djece manjkava, s obzirom na kvantitetu istraživanja životnoga zadovoljstva odraslih. Međutim, postoje neki izvori koja govore o važnosti ulaganja u djetetov rast i razvoj kako bi njihovo životno zadovoljstvo bilo veće.

Prema Huebner, Funk III i Gilman (2000), pokazalo se kako djetetovo globalno zadovoljstvo životom ima pozitivan učinak na smanjenje lošega ponašanja i stresa u budućnosti te da se bolje razvijaju odnosi djeteta s obitelji i općenito međuljudski odnosi.

Razdoblje ranoga djetinjstva i adolescencije označava razdoblje nesigurnosti, pretjerane osjetljivosti i samim time moguće ranjivosti što se može negativno oslikati u budućnosti. Kako bismo što bolje uvidjeli njihove promjene, to razdoblje treba mjeriti i proučavati (Eccles, J. i Roeser, R. W., 2003). Mjerenje životnoga zadovoljstva kod djece je važno iz više razloga. Osim što nam pomaže da postanemo svjesni kako se osjeća naše dijete i koja je njegova percepcija vlastitoga životnoga zadovoljstva, ono nam daje priliku da pomognemo djetetu, ako je u nekim segmentima manje zadovoljno (Asher Ben-Arieh, 2007). Time možemo spriječiti problematična ponašanja i ovisnosti, koje dolaze s adolescencijom potaknute niskim životnim zadovoljstvom (Maglica i Matijašević, 2022).

Suprotno tomu, djeca u ovom razdoblju mogu razviti samopouzdanje, sigurnost i sposobnosti koje se mogu pozitivno očitovati u njihovim budućim izazovima.

Životno zadovoljstvo djece može se mjeriti određenim skalama. Jednu od njih razvio je Huebner (1991). On je razvio skalu životnoga zadovoljstva. Skala se koristi za procjenu zadovoljstva životom kod djece i adolescenata. Funkcionira tako da djeca daju odgovore o sebi na 5 izravnih tvrdnji.

Odgovore daju brojevima od 1 do 5, odnosno s pomoću Likertove skale. Tako broj 1 označava tvrdnju "uopće se ne slažem", a broj 5 tvrdnju "potpuno se slažem". Rezultat o životnom zadovoljstvu se dobije tako što se izračuna prosjek odgovora osobe. Ako su odgovori viši od prosjeka i životno zadovoljstvo osobe je više. Ukoliko su odgovori niži od prosjeka, utoliko je razina životnoga zadovoljstva niža i ponašanje učenika se dovodi u pitanje (Camfield, i Skevington 2008).

Students' Life Satisfaction Scale (SLSS)

Skala za mjerenje zadovoljstva životom učenika

Upute: Ocijenite u kojoj mjeri se slažete s tvrdnjama koristeći sljedeću ljestvicu:

1 = uopće se ne slažem, 2 = uglavnom se ne slažem, 3 = ne mogu se odlučiti, 4 = uglavnom se slažem, 5 = Potpuno se slažem.

Tvrdnje	1	2	3	4	5
Zadovoljan/na sam svojim životom.					
Uživam u svom životu.					
Moj život je onakav kakav bih želio/la da bude.					
U svom životu imam ono što mi je važno.					
Moj život je bolji nego što većina misli.					
Kad bih mogao/la promijeniti svoj život, ne bih promijenio/la mnogo toga.					

Slika 1 Skala za mjerenje zadovoljstva životom učenika (Huebner 1991)

Istraživanja autora McKnight, Huebner i Suldo (2002) pokazala su kako je niska razina životnoga zadovoljstva kod djece povezana s psihičkim poteškoćama koja se javljaju kod djece kao npr. depresija i anksioznost. Također je povezana i s lošim fizičkim zdravljem i rizičnim ponašanjima (agresivno ponašanje, konzumacija alkohola i sl.). S druge strane, djeca koji imaju višu razinu životnoga zadovoljstva manje pokazuju problematično ponašanje ili ga uopće ne pokazuju.

3. SLOBODNO VRIJEME

Prema Potkonjaku i Šimleši (1989), slobodno se vrijeme prilično razlikuje od obaveza i to je vrijeme kada pojedinac selektivno sudjeluje u aktivnostima koje mu se sviđaju. Za opisivanje slobodnoga vremena koristi se i pojam "opuštanje" ili "oslobođeno vrijeme". Slobodno vrijeme, prema Arbuniću (2004), koristi osoba kako bi zadovoljila svoje potrebe koje ostatak dana nije mogla zbog zauzetosti obveznim aktivnostima. Shodno tome, Jerbić (1973) dolazi do zaključka kako osoba treba obaviti sve svoje obveze, kao što su fiziološke, školske i obiteljske i tek onda dolazi sloboda izbora. Nastavno, Previšić (2000) objašnjava kako se rad i slobodno vrijeme nadopunjuju. Odmaranjem ili "radom na sebi" tijekom slobodnoga vremena zapravo omogućujemo tijelu spremnost za kvalitetniji fizički i psihički rad, a taj nam rad onda omogućuje slobodno vrijeme.

S druge strane, koncept dokolice redovito se miješa sa slobodnim vremenom. Anić (2003) definira dokolicu kao stanje u kojem nema rada ili angažmana. Također, Polić (2005) naglašava da dokolicu treba gledati kao stanje bez rada i nesavjesno gubljenje vremena, dok je slobodno vrijeme rezervirano za samoostvarenje. Nesavjesno gubljenje vremena ima vrlo teške posljedice za mlade. To vodi do loših društava i ovisnosti.

Roditelji i učitelji oblikuju te mlade ljude, jer su oni ti s kojima provode najviše vremena i koji ih savjetuju (Rosić, 1998). Razvoj pozitivnih navika i društvenih normi treba se provoditi od vrtićke dobi kako bi se mladima u budućnosti usadile vrijednosti. Vukasović (2000) ističe da se obrazovni sustav treba osmisliti da obuhvati i slobodno vrijeme kao integralni dio odrastanja djeteta.

Stoga, vrijeme koje mladima u nekom trenutku ostane, ne bi se trebalo shvaćati kao slobodno vrijeme, već kao dragocjeni resurs. To se postiže, kada se uspije postići ravnoteža između rada i odmora (Valjan-Vukić, 2013).

3.1. Slobodno vrijeme u kontekstu djece

Subjektivni i objektivni čimbenici određuju organiziranost slobodnoga vremena djece. Iskustva, obrazovanje i navike su neki od subjektivnih čimbenika djeteta dok objektivnim čimbenicima pripadaju kultura, društvo i dostupnost aktivnosti. U članku 31. Konvencije o

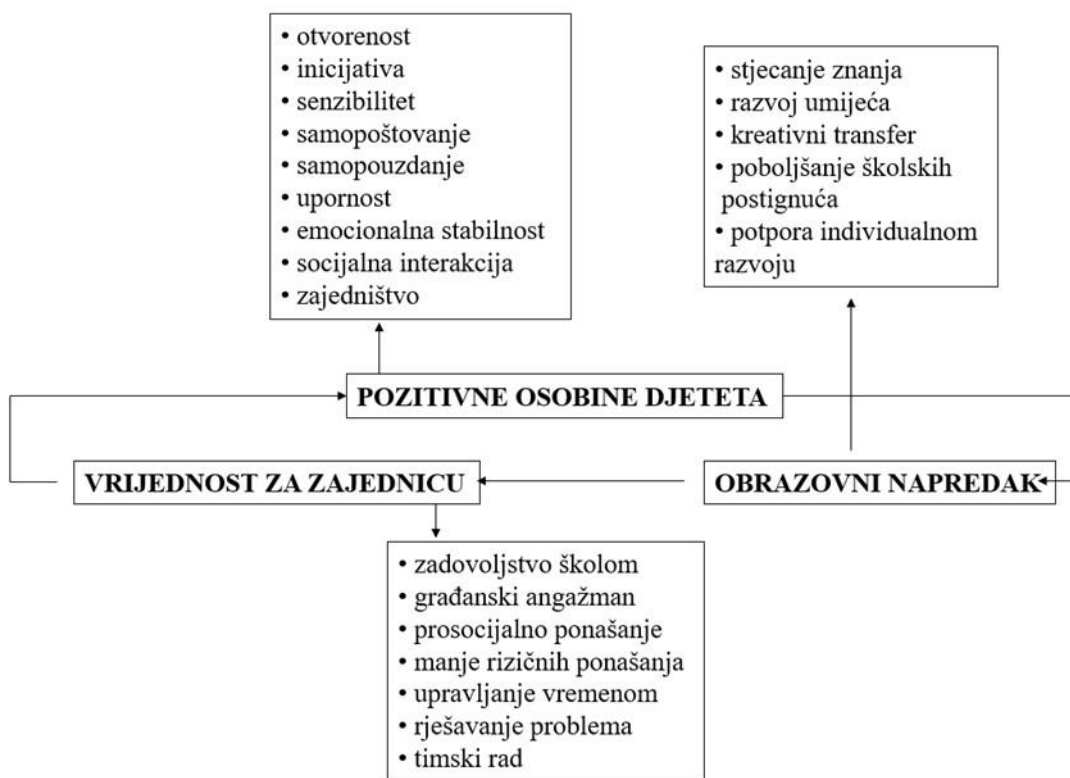
pravima djeteta naglašavaju se prava svakoga djeteta kao što su pravo na odmor, igru, uključenost u kulturni život i sl. Prema Caldwell i Faulk (2013), bitno je kako dijete doživljava svoje aktivnosti unutar slobodnoga vremena.

Isticanje važnosti subjektivnoga dojma djeteta prema slobodnom vremenu, suvremeni je pristup za organizaciju slobodnoga vremena djeteta. Naglasak se stavlja i na važnost da dijete samo izabire aktivnosti slobodnoga vremena, bez prisile, jer ih tako bira po vlastitom nahođenju. To rezultira visokom životnom zadovoljstvu (L Kuykendall, Boemerman L. i Zhu Z, 2018).

Za razvoj učenika na više razina u odgojno-obrazovnom procesu pridonose aktivnosti tijekom slobodnoga vremena (Leburić i Relja, 1999.). Raznovrsnost izvannastavnih sadržaja i područja rada jasno se prepoznaje u Nastavnom planu za osnovne škole (2006). Unutar škola, stavlja se naglasak na sprječavanje ovisnosti, poticanje kritičkoga razmišljanja, razvoj socijalnih vještina i sl., zbog čega su organizirani i sve dostupniji programi kako bi se navedeno spriječilo. Ti programi uključuju radionice, debate i sl. Provođenje takvih programa omogućuje da se slobodno vrijeme iskoristi na kvalitetan način (Maglica i Matijašević, 2022). Učitelji imaju važnu ulogu u provođenju takvih programa, kao koordinatori. Biti učitelj znači predano i odgovorno pružati najbolje od sebe učenicima, stvarajući odnos temeljen na odgovornosti i međusobnom povjerenju (Pejić Papak, Vidulin, 2016.)

4. IZVANNASTAVNE I IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI

Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti imaju važnu ulogu u rastu i razvoju djeteta. Iako nisu dio obveznoga školskoga programa, izvannastavne aktivnosti organizirane su unutar škole. Stoga učitelji i obrazovni djelatnici imaju važnu ulogu u organizaciji istih. S druge strane, izvanškolske aktivnosti nisu oblikovane unutar školskoga programa već slobodnoga vremena djeteta. Zato je učenicima potrebna dodatna motivacija okoline kako bi svoje slobodno vrijeme iskoristili uključujući se u izvanškolske aktivnosti. Navedene aktivnosti pružaju djeci bolji socijalni razvoj, međuljudske odnose, razvoj kreativnosti, samopouzdanja i svakako ih je važno uključiti u život djece (Pejić Papak i Vidulin, 2016).

Slika 2 Pedagoški ishodi slobodnovremenskih aktivnosti (Pejić Papak i Vidulin, 2016)

4.1. Izvannastavne aktivnosti

Izvannastavne aktivnosti organizirane su unutar školskoga programa, ali nisu dio obveznoga školskoga obrazovanja (Koraj, 1999). Valjan-Vukić (2016) prema Cindriću (1992) navodi kako izvannastavne aktivnosti većinom obuhvaćaju područja o kulturi, umjetnosti, sportu, znanosti i rekreaciji. Izvannastavne aktivnosti izabire sam učenik, po vlastitim interesima i mogućnostima. Škola treba uvažiti te interese, a odgojno obrazovni djelatnici stručno provoditi iste.

Sudjelovanjem u izvanškolskima aktivnostima učenike se potiče na kritičko razmišljanje, kvalitetno provođenje slobodnoga vremena, interakciju s drugim učenicima i sl. Učenici provode vrijeme u ugodnom okruženju s prijateljima (Valjan-Vukić, 2016).

Iako su organizirane unutar škole kao ustanove, izvanškolske aktivnosti ne mogu se poistovjetiti s obveznim osnovnoškolskim obrazovanjem. Izvannastavne aktivnosti su fleksibilne, za razliku od redovne nastave. Fleksibilnost pruža učenicima da se slobodno izražavaju, donose svoje ideje i zaključke koje učitelj može uvažiti i provesti. Tako učenik jača kreativnost i snalažljivost. Također se mogu prilagođavati samom učeniku u kontekstu vremena održavanja aktivnosti (Previšić, 1987).

Prema Nastavnom planu i programu za osnovnu školu (2006) određeno je da izvannastavne aktivnosti zauzimaju jedan sat tjedno, što znači 35 sati godišnje. U istom piše: "*Izvannastavne aktivnosti u osnovnoj školi podrazumijevaju učiteljevu slobodu kreiranja odgojnoobrazovnoga rada i smisao za stvaralaštvo, a istodobno i uspješan poticaj za angažiranje učenika za rad izvan redovite nastave. Izvannastavne aktivnosti obično su povezane s određenim nastavnim predmetom ili su interdisciplinarne naravi.*"

Izvannastavne aktivnosti u osnovnoj školi obuhvaćaju radionice, projekte, razne vrste istraživanja, terenske nastave i sl. U aktivnosti se mogu uključiti svi učenici – daroviti učenici, učenici s posebnim potrebama, prosječni učenici i sl. Područja koje obuhvaćaju izvannastavne aktivnosti su: športsko-zdravstveno-rekreacijsko područje, prirodoslovno-matematičko područje, literarne i dramske radionice i sl. Nastavni plan i program (2006) također navodi sljedeće: "*izvannastavne aktivnosti su najdjelotvorniji način sprječavanja društveno neprihvatljivoga ponašanja, a iznimno su poticajni za samoaktualizaciju učenika i samostalnoistraživačko učenje.*"

4.2. Izvanškolske aktivnosti

Izvanškolske aktivnosti su aktivnosti slobodnoga vremena. To znači da te aktivnosti nisu obvezne nego da ih osoba bira po svome nahođenju i s obzirom na slobodno vrijeme kojim raspolaže. Prema Cindriću (1992), izvanškolske aktivnosti služe za okupljanje učenika u njihovom slobodnom vremenu kako bi se družili i zadovoljavali svoje interese i potrebe izvan škole. To znači da izvanškolske aktivnosti organizira nekakva udruga van škole, ali može biti u dogovoru sa školom. Aktivnosti su organizirane, imaju raspored i prostor u kojem se obavljaju. Prema Puževskom (2002), izvanškolske aktivnosti služe kako bi se provelo odgojno - obrazovno djelovanje, ali izvan školskih okvira. To su aktivnosti koje učenici sami odabiru i od kojih sami mogu i odustati.

Izvanškolske aktivnosti mogu biti sportske, umjetničke, STEM aktivnosti i sl. Prema istraživanju Ilišin i sur., (2001) aktivnosti koje mladi rado odabiru unutar svoga slobodnoga vremena su sportske aktivnosti, glazbene aktivnosti, učenje stranog jezika i ostale aktivnosti. Najzastupljenije su sportske aktivnosti.

Sportske aktivnosti potiču dijete na razvoj fizičkih, mentalnih i motoričkih sposobnosti. Dijete koje je uključeno u fizičku aktivnost ima otporniji imunitet, manju vjerojatnost od povreda, razvija svoje tijelo na kvalitetan način. Također, natjecateljski duh potiče dijete na upornost, želju za treniranjem kako bi bilo bolje od sebe ili protivnika te stvara samopouzdanje kada se rad koji je uložen i isplati. Također, timske sportske aktivnosti stvaraju bolji socijalni razvoj djeteta i jačaju međuljudske odnose (Neljak, 2013). Sportske aktivnosti u koje se dijete može uključiti su atletika, borilački sportovi, timski sportovi, individualni sportovi i sl. (Lukić, 2004).

Šulentić Begić, Begić i Pušić (2020) naglašavaju važnost izvanškolskih glazbenih aktivnosti. One ističu kako izvanškolske glazbene aktivnosti doprinose djeci smanjenje stresa, pomažu im svakodnevnoj organizaciji vremena te jačaju kreativnost koja pomaže da se svaka osoba razvije na individualan način.

Strani jezik podrazumijeva svaki jezik koji nije materinji, nego je učen kroz život, bilo svjesno ili nesvjesno (Vilke, 1991). Učenje stranoga jezika kao izvanškolska aktivnost pruža brojne prednosti. Učenik kroz izvanškolsku aktivnost usavršava znanje stranoga jezika koje mu je potrebno i za školski uspjeh. Također, razvija svijest i poštovanje prema drugim kulturama. U suvremenom svijetu znanje stranih jezika rezultira prednošću pri zapošljavanju, sporazumijevanju tijekom putovanja te osjećaj slobode u komunikaciji. Također je važno da

djeca što ranije krenuti učiti strani jezik kako bi njihov izgovor i razumijevanje bilo što kvalitetnije u budućnosti (Pinter, 2011).

STEM aktivnosti su postale izrazito popularne aktivnosti današnjice. One pomažu učenicima da obogate tradicionalno učenje, odnosno da razvijaju kritičko razmišljanje i sami dolaze do zaključaka. Na taj način učenici razvijaju vještine rješavanja problema što im pomaže, kako u školi tako i u životnim situacijama (Šutić G. i sur., 2024).

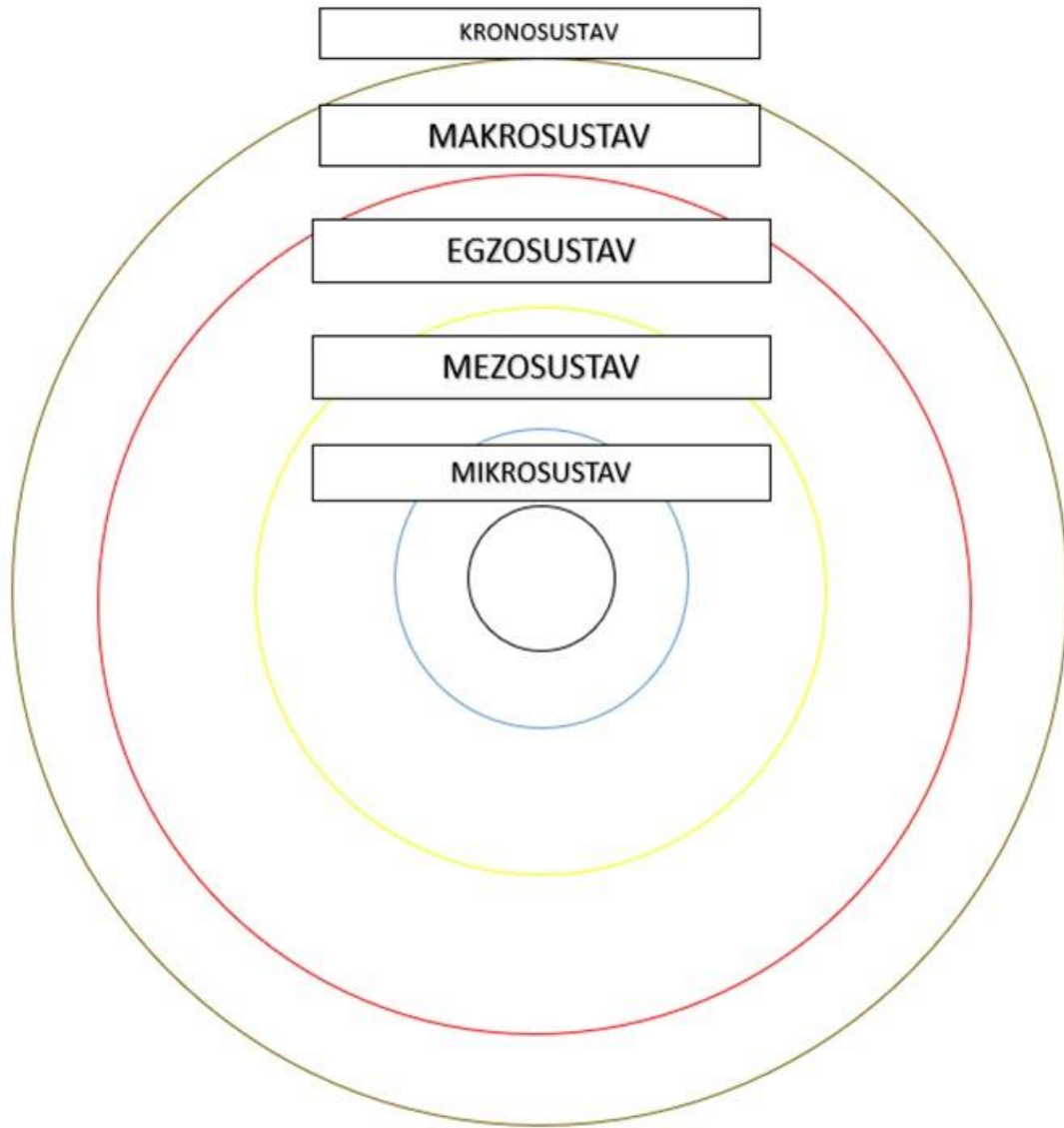
5. TEORIJA BIOEKOLOŠKOG MODELA

Teoriju bioekološkoga modela osmislio je Urie Bronfenbrenner. Urie je bio američki psiholog ruskoga podrijetla, najpoznatiji po tome što je razvio teoriju bioekološkoga modela. Teorija analizira odnose između djeteta i okoline. On je smatrao da se pojedinac najkvalitetnije razvija unutar nekoga odnosa, bila to obitelj, škola, susjedi, vršnjaci. U svojoj teoriji stavio je dijete u središte sustava, a oko njega su slojevi koji utječu na njegov rast i razvoj. Ti slojevi su mikrosustav, makrosustav, mezosustav i egzosustav (Bronfenbrenner & Morris, 1998). To znači da okolina stvara svakodnevicu djeteta i time utiče na njegov razvoj.

Mikrosustav predstavlja djetetovo najbliže okruženje, bez obzira bila to osoba, dom, igračke i sl. Mikrosustav najviše utječe na razvoj djeteta jer je dijete s njim najviše povezano i najduže vremena provodi u njemu. Stoga je jako bitno kakvu će povratnu informaciju od toga sustava dijete dobiti. Drugi sloj, odnosno mezosustav predstavlja odnose unutar mikrosustava. Pod tim se misli na npr. odnose u obitelji. U egzosustavu dijete ne sudjeluje, ali ono djeluje na dijete. To je npr. radno mjesto roditelja. Navedeni slojevi nisu fiksni nego se mijenjaju s vremenom (Vasta i sur., 1998).

Makrosustav je najstabilniji sloj. On se odnosi na kulturu u kojoj dijete živi. Makrosustav podrazumijeva promjene tijekom vremena (Addison, 1992).

Bronfenbrenner (1979) smatra da je potrebno da svako dijete u svom mikrosustavu ima nekoga tko će biti tu za njega do kraja života. Škole igraju važnu, ali sekundarnu ulogu jer ne mogu imati odnos s djetetom poput obitelji. Uloga škole je ojačati primarne odnose i istaknuti njihovu važnost. Jordan i Hederson (1995) vjeruju kako bi društveni stavovi trebali biti konstruirani tamo gdje se cijeni rad ljudi koji se zalažu u ime djece.

Slika 3 Prikaz sheme bioekološke teorije (Bronfenbrenner i Morris, 2006.)

Dijete se nalazi u središtu ove kružnice, a koncentrični krugovi čine okruženje. Svatko od njih može utjecati na djetetov razvoj na različite načine.

Paquette i Ryan (2001), prema Bronfenbrenneru (1979) tvrde kako je posebno značajna interakcija djeteta i pripadnika navedenih sustava. To je okolina u kojoj dijete rasta i razvija se.

Dijete koje nije dobilo pozornost unutar sustava traži istu na pogrešnim mjestima što se očituje u adolescenciji i rezultira lošim ponašanjem, ovisnostima i sl. (Matijašević, 2004).

Škole također imaju važnu ulogu u razvoju i usmjeravanju djeteta. One nisu ključne kao što je to obitelj s kojom je dijete emocionalno povezano, ali imaju ulogu podržati obiteljske odnose i stjecati njihovu vrijednost i važnost (Bronfenbrenner, 1979). Prema Jordanu i Hedersonu (1995), društveni stavovi se trebaju graditi tako da se cijeni rad onih koji se zalažu za dobrobit djece.

6. METODOLOGIJA

6.1. Cilj istraživanja

Cilj istraživanja jest istražiti postoji li povezanost izbora izvanškolskih aktivnosti sa životnim zadovoljstvom učenika 4. i 8. razreda.

6.2. Hipoteze:

H1: Očekuju se razlike utjecaja na izbor izvanškolskih aktivnosti s obzirom na sociodemografske aspekte ispitanika.

H2: Očekuju se razlike životnoga zadovoljstva s obzirom na sociodemografske aspekte ispitanika.

H3: Očekuje se povezanost izbora izvanškolskih aktivnosti i životnoga zadovoljstva ispitanika.

6.3. Uzorak

U ovom istraživanju sudjelovali su učenici osnovnih škola, konkretno učenici četvrtih i osmih razreda. Učenici su s područja Sinja, a pohađaju Osnovnu škola Ivana Lovrića /Osnovnu školu Marka Marulića. Za potrebe ovoga istraživanja sudjelovala su ukupno 104 učenika. Učenici su bili podijeljeni u dvije skupine prema razrednoj godini: četvrti razredi ($n = 48$) i osmi razredi ($n = 56$). U istraživanju su sudjelovali ispitanici obaju spolova, s tim da je nešto veći broj muških ispitanika (51.9%). Odabir učenika u svakoj skupini proveden je prema načelu reprezentativnosti za populaciju, uzimajući u obzir dob, spol i mjesto stanovanja (grad/selo) kao ključne demografske karakteristike. Uzorak je odabran metodom slučajnoga uzorkovanja kako bi se osigurala valjanost rezultata.

Kriteriji za odabir sudionika:

Sudionici su odabrani prema sljedećim kriterijima:

- 1) Učenici četvrtih i osmih razreda osnovnih škola.
- 2) Učenici koji imaju dozvolu svojih roditelja ili zakonskih skrbnika za sudjelovanje u istraživanju.
- 3) Učenici koji su voljni sudjelovati u istraživanju i koji su sposobni razumjeti upute i ispuniti upitnike.

Tablica 1 Deskriptivna analiza sociodemografskih obilježja sudionika

OBILJEŽJE	KATEGORIJA	N	%
SPOL	muški	54	51.9%
	ženski	50	48.1%
DOB	4. razred	48	46.2%
	8. razred	56	53.8%
MJESTO ŽIVLJENJA	grad	55	52.9%
	selo	49	47.1%

Tablica 2 Deskriptivna analiza izbora izvanškolske aktivnosti djece

OBILJEŽJE	KATEGORIJA	N	%
IZVANŠKOLSKA AKTIVNOST KOJOM SE BAVIM	crkveni zbor	1	1%
	dramski rad	3	2.9%
	ekipni sport u klubu	55	52.9%
	individualni sport	11	10.6%
	instrument u glazbenoj školi	5	4.8%
	ples	1	1.0%
	škola stranih jezika	3	2.9%

	ne bavim se izvanškolskom aktivnosti	25	24.1%
--	--------------------------------------	----	-------

6.4. Instrument

Za potrebe istraživanja izrađen je upitnik koji se sastoji od tri dijela: sociodemografski upitnik, upitnik o utjecaju okoline na izbor izvanškolske aktivnosti i upitnik o životnom zadovoljstvu. Sociodemografski upitnik sastoji se od tri pitanja, a ona uključuju dob, spol i mjesto življenja. Upitnik o utjecaju okoline na izbor izvanškolske aktivnosti obuhvaća utječu li učitelji, roditelji i prijatelja na izbor i ako da, koliko. Upitnik o životnom zadovoljstvu sastoji se od 15 tvrdnja u kojima učenici zaokružuju slaganje s izjavama o osobnom osjećaju zadovoljstva.

Struktura upitnika oblikovana je kako bi omogućila sveobuhvatno istraživanje povezanosti između osnovnih karakteristika ispitanika, njihovih iskustava u odabiru izvanškolskih aktivnosti te osobnoga osjećaja zadovoljstva i sreće. Svaki od dijelova pridonosi cjelovitoj analizi te osigurava relevantne podatke za provedbu statističkih analiza i usporedbu rezultata s postojećim istraživanjima.

a) Sociodemografski upitnik

Ovaj dio istraživanja služi za prikupljanje osnovnih informacija o osobnim karakteristikama sudionika istraživanja, uključujući njihov spol, razred koji trenutno pohađaju i mjesto življenja. Spol ispitanika identificira se odabirom između opcija „muško“ ili „žensko“. Pitanje o razredu se odnosi na „četvrti razred“ i „osmi razred“. Također, ispitanici se izjašnjavaju o mjestu svog življenja, birajući između opcija „grad“ ili „selo“. Podatci prikupljeni ovim dijelom upitnika pružaju temelj za analizu rezultata s obzirom na osnovne demografske varijable.

b) Upitnik o utjecaju okoline na uključenost u izbor izvanškolskih aktivnosti

Ovaj upitnik osmišljen je kako bi se istražio način na koji učitelji, roditelji i prijatelji utječu na odluke učenika o sudjelovanju u izvanškolskim aktivnostima. Ispitanici se, odgovarajući na tvrdnje, izjašnjavaju o tome koliko cijene mišljenje svojih učitelja, roditelja i prijatelja vezano za izbor izvanškolskih aktivnosti te koliko smatraju da im te osobe pomažu u donošenju odluka. Primjerice, tvrdnje poput „Cijenim mišljenje svojih roditelja o izvanškolskim aktivnostima i slobodnom vremenu“ ili „Prijatelji su mi savjetovali uključivanje u neku izvanškolsku aktivnost“ omogućuju ispitanicima da izraze svoje stavove i iskustva. Ovaj dio istraživanja prikazuje važnost socijalne podrške pri izboru izvanškolske aktivnosti, kao i doživljaj ispitanika o ulozi učitelja, roditelja i prijatelja.

c) Upitnik o životnom zadovoljstvu djece

Odgovarajući na 15 tvrdnji, ispitanici procjenjuju svoje emocionalno stanje, odnose s drugima i opći osjećaj sreće. Ovaj dio uključuje tvrdnje poput „Osjećam se smireno“, „Mislim da će se dobre stvari dogoditi u mom životu“ i „Dobro sam raspoložen“. Ispitanici izražavaju svoje slaganje s tvrdnjama koristeći Likertovu skalu od 1 do 5, gdje 1 označava „uopće se ne slažem“, a 5 „potpuno se slažem“. Ove tvrdnje obuhvaćaju različite aspekte životnoga zadovoljstva poput optimizma, emocionalne stabilnosti i sl. Prikupljeni podatci omogućili su analizu povezanosti između subjektivnoga doživljaja životnoga zadovoljstva, sociodemografskih čimbenika i utjecaja okoline, pružajući širu sliku o životnom zadovoljstvu ispitanika.

6.5. Postupak istraživanja

Istraživanje je provedeno tijekom lipnja 2024. godine u dvije osnovne škole u Sinju: Osnovnoj školi “Ivan Lovrić” i Osnovnoj školi “Marko Marulić”. Sveukupno su sudjelovala 104 ispitanika i to iz četvrtoga i osmoga razreda.

Ispitanici su ispunjavali upitnike tijekom jednoga školskog sata, u učionicama u prisutnosti svoga učitelja. Prije početka ispunjavanja, ispitanicima je objašnjeno zašto se istraživanje provodi i rečeno im je da je sudjelovanje dobrovoljno.

Upitnik je podijeljen u papirnatom obliku, a postupak ispunjavanja trajao je otprilike 20 minuta. Nakon što su upitnici prikupljeni, svi odgovori su uneseni u digitalni format, a podaci su obrađeni koristeći program IBM SPSS 29.0. Posebno se pazilo na to da rezultati budu pouzdani, pa su odgovori koji nisu bili pravilno ispunjeni isključeni iz analize.

Ovaj način provođenja omogućio je da se istraživanje provede bez poteškoća i da rezultati budu što precizniji.

7. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

7.1. Deskriptivna analiza instrumenata

U tablicama 3, 4 i 5 prikazani su deskriptivni podatci za upitnik o utjecaju okoline na uključenost u izbor izvanškolskih aktivnosti s obzirom na spol, mjesto življenja i razred. Obuhvaćeni su podaci o broju ispitanika (N), vrijednostima aritmetičkih sredina (M), standardnim devijacijama (SD), t- testu te značajnosti razlike. U upitniku ispitanici su zaokruživali slaganje s ponuđenim tvrdnjama o tome koliko cijene mišljenje svojih učitelja, roditelja i prijatelja u vezi s izborom izvanškolskih aktivnosti te koliko smatraju da im te osobe pomažu u donošenju odluka o izboru izvanškolskih aktivnosti.

Tablica 3 Upitnik o utjecaju okoline na uključenost u izbor izvanškolskih aktivnosti s obzirom na spol

Varijabla	spol	N	M	SD	t	p
Cijenim mišljenje svojih učitelja/ica o izvanškolskim aktivnostima i vlastitom slobodnom vremenu.	M	54	4.06	1.05	-.319	0.814
	Ž	50	4.12	1.00	-.320	
Učitelj/ica mi je savjetovala uključivanje u neku izvanškolsku aktivnosti.	M	54	2.93	1.43	.169	0.509
	Ž	50	2.88	1.33	.170	
Smatram kako učitelj/ica zna koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.	M	54	3.13	1.44	.404	0.440
	Ž	50	3.02	1.32	.405	
Učitelj/ica me pita i/ili prati kako mi je na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim.	M	54	2.87	1.54	-.160	0.562
	Ž	50	2.92	1.63	-.159	

Cijenim mišljenje svojih roditelja o izvanškolskim aktivnostima i slobodnom vremenu.	M	54	4.67	0.85	.693	0.222
	Ž	50	4.54	1.04	.688	
Roditelji/skrbnici su mi savetovali uključivanje u neku izvanškolsku aktivnosti.	M	54	4.31	1.11	.409	0.516
	Ž	50	4.22	1.25	.407	
Smatram kako roditelji znaju koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.	M	54	4.06	1.19	.383	0.218
	Ž	50	3.96	1.36	.381	
Roditelji/skrbnici me pitaju i/ili prate kako mi je bilo na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim.	M	54	4.35	0.97	.346	0.618
	Ž	50	4.28	1.14	.344	
Cijenim mišljenje svojih prijatelja o izvanškolskim aktivnostima i vlastitom slobodnom vremenu.	M	54	4.07	0.84	.412	0.620
	Ž	50	4.00	0.99	.409	
Prijatelji su mi savetovali uključivanje u neku izvanškolsku aktivnosti.	M	54	3.37	1.53	1.367	0.939
	Ž	50	2.96	1.53	1.368	
	M	54	3.20	1.29	.549	

Smatram kako prijatelji znaju koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.	Ž	50	3.06	1.38	.547	0.302
Prijatelji me pitaju i/ili prate kako mi je bilo na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim.	M	54	3.00	1.41	-.666	0.318
	Ž	50	3.18	1.34	-.668	
Smatram da sam mogu odlučiti koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.	M	54	4.52	0.95	.389	0.607
	Ž	50	4.44	1.11	.387	
Smatram da sam mogu donositi odluke o izboru izvanškolske aktivnosti.	M	54	4.39	1.04	.043	0.861
	Ž	50	4.38	1.05	0.43	

Sve promatrane tvrdnje prelaze prag značajnosti od 0,05, što znači da nije pronađena statistički značajna razlika u stavovima ispitanika s obzirom na spol.

Srednje vrijednosti pokazuju da ispitanici cijene mišljenje svojih učitelja o izvannastavnim aktivnostima. Razlike u odgovorima između spolova nisu statistički značajne ($p = 0,814$), što ukazuje na to da su stavovi dječaka i djevojčica prema učiteljima ujednačeni.

Tvrdnja “Cijenim mišljenje svojih roditelja o izvannastavnim aktivnostima u slobodnom vremenu”, ima visoke prosječne vrijednosti od 4,67 za dječake i 4,54 za djevojčice, što ukazuje na visok stupanj slaganja. Međutim, razlika između spolova nije statistički značajna ($p = 0,222$).

Uloga prijatelja pokazuje nešto niže prosječne vrijednosti u odnosu na roditelje i učitelje, ali i dalje učenici izražavaju slaganje s tvrdnjama poput “Prijatelji su mi savetovali uključivanje u neku izvannastavnu aktivnost” ($M = 3,37$ za dječake, $M = 2,96$ za djevojčice). Ni ovdje razlike nisu statistički značajne ($p = 0,939$), što pokazuje da su dječaci i djevojčice sličnoga mišljenja o utjecaju prijatelja.

Tablica 4 Upitnik o utjecaju okoline na uključenost u izbor izvanškolskih aktivnosti s obzirom na mjesto življenja

Varijabla	mjesto življenja	N	M	SD	t	p
Cijenim mišljenje svojih učitelja/ica o izvanškolskim aktivnostima i vlastitom slobodnom vremenu.	Grad	55	4.27	0.89	1.991	0.281
	Selo	49	3.88	1.13	1.964	
Učitelj/ica mi je savjetovala uključivanje u neku izvanškolsku aktivnosti.	Grad	55	3.05	1.37	1.186	0.606
	Selo	49	2.73	1.38	1.185	
Smatram kako učitelj/ica zna koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.	Grad	55	3.38	1.38	2.449	0.768
	Selo	49	2.73	1.30	2.457	
Učitelj/ica me pita i/ili prati kako mi je na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim.	Grad	55	3.38	1.58	3.523	0.144
	Selo	49	2.35	1.39	3.549	
Cijenim mišljenje svojih roditelja o izvanškolskim aktivnostima i slobodnom vremenu.	Grad	55	4.76	0.666	1.858	0.001
	Selo	49	4.43	1.14	1.806	
Roditelji/skrbnici su mi savjetovali uključivanje u neku izvanškolsku aktivnosti.	Grad	55	4.27	1.15	.32	0.584
	Selo	49	4.27	1.22	.32	
Smatram kako roditelji znaju koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.	Grad	55	4.22	1.21	1.800	0.115
	Selo	49	3.78	1.29	1.793	

	Grad	55	4.29	1.15	-.269	0.241
Roditelji/skrbnici me pitaju i/ili prate kako mi je bilo na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim.	Selo	49	4.35	0.95	-.272	
Cijenim mišljenje svojih prijatelja o izvanškolskim aktivnostima i vlastitom slobodnom vremenu.	Grad	55	4.00	0.92	-.453	0.891
	Selo	49	4.08	0.91	-.454	
Prijatelji su mi savjetovali uključivanje u neku izvanškolsku aktivnosti.	Grad	55	3.00	1.51	-1.221	0.884
	Selo	49	3.37	1.55	-1.219	
Smatram kako prijatelji znaju koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.	Grad	55	3.15	1.35	.088	0.407
	Selo	49	3.12	1.32	.088	
Prijatelji me pitaju i/ili prate kako mi je bilo na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim.	Grad	55	3.00	1.39	-.679	0.837
	Selo	49	3.18	1.36	-.680	
Smatram da sam mogu odlučiti koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.	Grad	55	4.55	0.98	.681	0.295
	Selo	49	4.41	1.08	.677	
Smatram da sam mogu donositi odluke o izboru izvanškolske aktivnosti.	Grad	55	4.51	0.88	1.302	0.032
	Selo	49	4.24	1.18	1.280	

Za tvrdnju “Učitelj/ica me je savjetovala uključivanje u neku izvannastavnu aktivnost”, prosječne vrijednosti su bliske (grad: $M = 3,05$; selo: $M = 2,73$), a p vrijednost od 0,606 ukazuje na to da razlike između ispitanika iz grada i sela nisu statistički značajne. Slično tome, tvrdnja

“Smatram kako učitelj/ica zna koja je izvannastavna aktivnost dobra za mene” također nije pokazala značajne razlike ($p = 0,768$).

Tvrđnja “Cijenim mišljenje svojih roditelja o izvannastavnim aktivnostima u slobodnom vremenu”, pokazala je statistički značajnu razliku ($p = 0,001$), pri čemu ispitanici iz grada ($M = 4,76$) iskazuju nešto višu prosječnu vrijednost u odnosu na učenike iz sela ($M = 4,43$). Druge tvrdnje povezane s roditeljima, poput “Roditelji/skrbnici su mi savjetovali uključivanje u neku izvannastavnu aktivnost”, nisu pokazale značajne razlike ($p = 0,584$).

Tvrđnja “Prijatelji su mi savjetovali uključivanje u neku izvannastavnu aktivnost”, ima prosječne vrijednosti od $M = 3,00$ za ispitanike iz grada i $M = 3,37$ za ispitanike sa sela, ali $p = 0,384$ ukazuje da te razlike nisu statistički značajne.

Tablica 5 Upitnik o utjecaju okoline na uključenost u izbor izvanškolskih aktivnosti s obzirom na razred

Varijabla	razred	N	M	SD	t	p
Cijenim mišljenje svojih učitelja/ica o izvanškolskim aktivnostima i vlastitom slobodnom vremenu.	4	48	4.58	0.61	5.102	<0.001
	8	56	3.66	1.12	5.319	
Učitelj/ica mi je savjetovala uključivanje u neku izvanškolsku aktivnosti.	4	48	3.17	1.33	1.824	0.426
	8	56	2.68	1.39	1.830	
Smatram kako učitelj/ica zna koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.	4	48	3.56	1.18	3.506	0.041
	8	56	2.66	1.40	3.553	
Učitelj/ica me pita i/ili prati kako mi je na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim.	4	48	3.46	1.54	3.566	0.494
	8	56	2.41	1.45	3.549	
Cijenim mišljenje svojih roditelja o izvanškolskim	4	48	4.96	0.20	3.813	<0.001
	8	56	4.30	1.17	4.102	

aktivnostima i slobodnom vremenu.						
Roditelji/skrbnici su mi savjetovali uključivanje u neku izvanškolsku aktivnosti.	4	48	4.42	1.09	1.186	0.263
	8	56	4.14	1.24	1.198	
Smatram kako roditelji znaju koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.	4	48	4.38	1.08	2.816	0.069
	8	56	3.70	1.33	2.861	
Roditelji/skrbnici me pitaju i/ili prate kako mi je bilo na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim.	4	48	4.48	0.85	1.457	0.124
	8	56	4.18	1.19	1.494	
Cijenim mišljenje svojih prijatelja o izvanškolskim aktivnostima i vlastitom slobodnom vremenu.	4	48	4.06	0.91	.247	0.744
	8	56	4.02	0.92	.248	
Prijatelji su mi savjetovali uključivanje u neku izvanškolsku aktivnosti.	4	48	2.85	1.58	-1.989	0.238
	8	56	3.45	1.45	-1.975	
Smatram kako prijatelji znaju koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.	4	48	3.00	1.41	-.955	0.180
	8	56	3.25	1.25	-.947	
Prijatelji me pitaju i/ili prate kako mi je bilo na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim.	4	48	2.83	1.34	-1.759	0.983
	8	56	3.30	1.37	-1.762	
Smatram da sam mogu odlučiti koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.	4	48	4.58	0.89	.945	0.106
	8	56	4.39	1.12	.962	
Smatram da sam mogu donositi odluke o izboru izvanškolske aktivnosti.	4	48	4.35	1.08	-.276	0.711
	8	56	4.41	1.00	-.275	

Tvrđnja “Cijenim mišljenje svojih učitelja/ica o izvannastavnim aktivnostima u vlastitom slobodnom vremenu”, pokazala je statistički značajnu razliku ($p < 0,001$), pri čemu učenici 4.

razreda ($M = 4,58$) više cijene mišljenje učitelja u odnosu na učenike 8. razreda ($M = 3,66$). Slično, tvrdnja “Smatram kako učitelj/ica zna koja je izvannastavna aktivnost dobra za mene”, također je pokazala statistički značajnu razliku ($p = 0,041$), što ukazuje na to da mlađi ispitanici više vjeruju u procjenu učitelja.

Tvrdnja “Cijenim mišljenje svojih roditelja o izvannastavnim aktivnostima u slobodnom vremenu”, pokazuje statistički značajnu razliku ($p < 0,001$), pri čemu ispitanici 4. razreda ($M = 4,96$) više cijene mišljenje roditelja u odnosu na ispitanike 8. razreda ($M = 4,30$).

Percepcija utjecaja prijatelja nije pokazala statistički značajne razlike između ispitanika 4. i 8. razreda ($p > 0,05$). Na primjer, tvrdnja “Prijatelji su mi savjerovali uključivanje u neku izvannastavnu aktivnost” ima prosječne vrijednosti od $M = 2,85$ za učenike 4. razreda i $M = 3,45$ za učenike 8. razreda, ali razlike nisu statistički značajne ($p = 0,238$). Ovo ukazuje na to da uloga prijatelja ostaje dosljedna neovisno o dobi ispitanika.

U tablici 6, 7 i 8 prikazani su deskriptivni podatci za upitnik o životnom zadovoljstvu s obzirom na spol, mjesto življenja i razred. Obuhvaćeni su podaci o broju ispitanika (N), vrijednostima aritmetičkih sredina (M), standardnim devijacijama (SD), t- testu te značajnosti razlike. U upitniku ispitanici su zaokruživali slaganje s ponuđenim tvrdnjama o njihovoj percepciji vlastitoga zadovoljstva životom, a tvrdnje obuhvaćaju emocionalne aspekte, samopouzdanje, socijalne odnose i uživanje u svakodnevnim aktivnostima.

Tablica 6 Upitnik o životnom zadovoljstvu učenika s obzirom na spol

Varijabla	spol	N	M	SD	t	p
Mislim da će se dobre stvari dogoditi u mom životu	M	54	4.24	0.95	1.120	0.680
	Ž	50	4.02	1.06	1.115	
Uvijek govorim istinu.	M	54	3.59	1.00	.367	

	Ž	50	3.52	1.01	.367	0.842
Mogu lako donositi odluke.	M	54	3.96	0.99	2.993	0.547
	Ž	50	3.36	1.06	2.985	
Mogu pronaći mnogo zabavnih stvari za raditi.	M	54	4.07	1.10	-.217	0.493
	Ž	50	4.12	1.06	-.217	
Osjećam da sam dobar u nekim stvarima.	M	54	4.57	0.74	1.540	0.107
	Ž	50	4.32	0.93	1.526	
Mislim da je mnogima stalo do mene.	M	54	3.80	1.05	1.488	0.300
	Ž	50	3.46	1.25	1.479	
Sviđaju mi se svi koje sam upoznao.	M	54	3.72	1.20	1.778	0.763
	Ž	50	3.30	1.22	1.777	
Mislim da postoji mnogo stvari na koje mogu biti ponosan.	M	54	4.44	0.74	1.837	0.207
	Ž	50	4.12	1.04	1.814	
Osjećam se smireno.	M	54	3.91	1.12	1.943	0.014
	Ž	50	3.42	1.43	1.925	
Dobro sam raspoložen.	M	54	4.15	0.98	1.436	0.021
	Ž	50	3.82	1.33	1.420	
Uživam o onome što donosi svaki novi dan.	M	54	3.87	0.93	.856	0.003
	Ž	50	3.68	1.32	.845	
Dobro se slažem s ljudima.	M	54	4.13	0.97	.517	0.391
	Ž	50	4.02	1.19	.513	
Uvijek dijelim svoje stvari.	M	54	3.89	0.98	.043	0.456
	Ž	50	3.88	1.12	.043	

Veseo sam.	M	54	4.24	0.91	1.042	0.051
	Ž	50	4.02	1.24	1.030	
Osjećam se opušteno.	M	54	4.19	1.01	2.375	0.009
	Ž	50	3.62	1.40	2.347	

Statistički značajne razlike između muškaraca i žena utvrđene su kod nekoliko tvrdnji:

1. Osjećam se smireno: Muškarci ($M = 3,91$) izražavaju viši stupanj smirenosti u odnosu na žene ($M = 3,42$), što je statistički značajno ($p = 0,014$).
2. Dobro sam raspoložen: Muškarci ($M = 4,15$) također pokazuju više vrijednosti u odnosu na žene ($M = 3,82$), s razinom značajnosti $p = 0,021$.
3. Uživam u onome što donosi svaki novi dan: Muškarci ($M = 3,87$) iskazuju veće zadovoljstvo svakodnevnim iskustvima u usporedbi sa ženama ($M = 3,68$), što je statistički značajno ($p = 0,003$).
4. Osjećam se opušteno: Muškarci ($M = 4,19$) izražavaju višu razinu opuštenosti od žena ($M = 3,62$), a razlika je statistički značajna ($p = 0,009$).

Za ostale tvrdnje, poput “Mislim da će se dobre stvari dogoditi u mom životu” i “Mogu lako donositi odluke”, nisu pronađene statistički značajne razlike između muškaraca i žena ($p > 0,05$), što ukazuje na sličnu percepciju ovih aspekata životnog zadovoljstva kod obje skupine.

Tablica 7 Upitnik o životnom zadovoljstvu učenika s obzirom na mjesto življenja

Varijabla	Mjesto življenja	N	M	SD	t	p
Mislim da će se dobre stvari dogoditi u mom životu	Grad	55	4.27	0.89	1.493	0.840
	Selo	49	3.98	1.11	1.474	
Uvijek govorim istinu.	Grad	55	3.80	0.89	2.687	0.190
	Selo	49	3.29	1.06	2.660	
Mogu lako donositi odluke.	Grad	55	3.76	1.02	.918	0.403
	Selo	49	3.57	1.12	.913	

Mogu pronaći mnogo zabavnih stvari za raditi.	Grad	55	4.24	0.98	1.416	0.338
	Selo	49	3.94	1.16	1.402	
Osjećam da sam dobar u nekim stvarima.	Grad	55	4.60	0.63	1.915	0.009
	Selo	49	4.29	1.02	1.865	
Mislim da je mnogima stalo do mene.	Grad	55	3.93	1.09	2.821	0.557
	Selo	49	3.31	1.16	2.811	
Sviđaju mi se svi koje sam upoznao.	Grad	55	3.71	1.13	1.693	0.193
	Selo	49	3.31	1.29	1.680	
Mislim da postoji mnogo stvari na koje mogu biti ponosan.	Grad	55	4.47	0.79	2.229	0.591
	Selo	49	4.08	1.00	2.199	
Osjećam se smireno.	Grad	55	3.98	1.15	2.649	0.039
	Selo	49	3.33	1.37	2.621	
Dobro sam raspoložen.	Grad	55	4.07	1.17	.759	0.787
	Selo	49	3.90	1.18	.759	
Uživam o onome što donosi svaki novi dan.	Grad	55	4.02	1.04	2.334	0.165
	Selo	49	3.51	1.17	2.318	
Dobro se slažem s ljudima.	Grad	55	4.13	1.02	.503	0.965
	Selo	49	4.02	1.14	.500	
Uvijek dijelim svoje stvari.	Grad	55	4.07	0.90	1.971	0.030
	Selo	49	3.67	1.16	1.942	
Veseo sam.	Grad	55	4.20	1.04	.652	0.610
	Selo	49	4.06	1.13	.649	
Osjećam se opušteno.	Grad	55	4.07	1.10	1.395	0.095
	Selo	49	3.73	1.37	1.378	

Statistički značajne razlike između ispitanika iz grada i sela pronađene su kod nekoliko tvrdnji:

1. Osjećam da sam dobar u nekim stvarima: Učenici iz grada ($M = 4,60$) iskazuju višu razinu samopouzdanja u odnosu na učenike sa sela ($M = 4,29$), a razlika je statistički značajna ($p = 0,009$).

2. Uvijek dijelim svoje stvari : Učenici iz grada (M = 4,07) također pokazuju više prosječne vrijednosti u odnosu na učenike sa sela (M = 3,67), s razinom značajnosti od $p = 0,030$.

3. Osjećam se smireno: Učenici iz grada (M = 3,98) iskazuju viši stupanj smirenosti u odnosu na učenike sa sela (M = 3,33), što je statistički značajno ($p = 0,039$).

Za ostale tvrdnje, poput “Mislim da se dobre stvari mogu dogoditi u mom životu” i “Uživam u onome što donosi svaki novi dan”, nisu pronađene statistički značajne razlike između ispitanika iz grada i sela ($p > 0,05$). Ovo ukazuje na sličnosti između ispitanika s obzirom na njihov optimizam i uživanje u svakodnevnim aktivnostima.

Tablica 8 Upitnik o životnom zadovoljstvu učenika s obzirom na razred

Varijabla	razred	N	M	SD	t	p
Mislim da će se dobre stvari dogoditi u mom životu	4	48	4.48	0.71	3.397	0.024
	8	56	3.84	1.12	3.511	
Uvijek govorim istinu.	4	48	3.85	0.71	2.888	0.001
	8	56	3.30	1.14	2.988	
Mogu lako donositi odluke.	4	48	3.71	0.97	.311	0.181
	8	56	3.64	1.15	.315	
Mogu pronaći mnogo zabavnih stvari za raditi.	4	48	4.42	0.87	2.916	0.030
	8	56	3.82	1.16	2.980	
Osjećam da sam dobar u nekim stvarima.	4	48	4.63	0.61	1.957	0.007
	8	56	4.30	0.99	2.028	
Mislim da je mnogima stalo do mene.	4	48	4.13	0.89	4.329	0.071
	8	56	3.21	1.20	4.428	
Sviđaju mi se svi koje sam upoznao.	4	48	4.08	0.85	4.800	0.003
	8	56	3.04	1.29	4.951	
Mislim da postoji mnogo stvari na koje mogu biti ponosan.	4	48	4.60	0.57	3.443	0.017
	8	56	4.02	1.05	3.591	
Osjećam se smireno.	4	48	4.29	0.85	5.007	<.001

	8	56	3.14	1.38	5.186	
Dobro sam raspoložen.	4	48	4.58	0.61	5.400	<.001
	8	56	3.48	1.29	5.672	
Uživam o onome što donosi svaki novi dan.	4	48	4.15	0.80	3.196	<.001
	8	56	3.46	1.28	3.307	
Dobro se slažem s ljudima.	4	48	4.38	0.84	2.692	0.056
	8	56	3.82	1.19	2.763	
Uvijek dijelim svoje stvari.	4	48	4.29	0.77	3.924	0.011
	8	56	3.54	1.13	4.036	
Veseo sam.	4	48	4.60	0.71	4.467	<.001
	8	56	3.73	1.18	4.635	
Osjećam se opušteno.	4	48	4.31	0.72	3.171	<.001
	8	56	3.57	1.47	3.326	

Ispitanici 4. razreda u gotovo svim tvrdnjama iskazuju više prosječne vrijednosti u usporedbi s ispitanicima 8. razreda.

Kod tvrdnje “Mislim da će se dobre stvari dogoditi u mom životu”, ispitanici 4. razreda ($M = 4,48$) iskazuju veći optimizam u odnosu na ispitanike 8. razreda ($M = 3,84$), što je statistički značajno ($p = 0,024$). Ovaj nalaz može ukazivati na to da mlađi ispitanici imaju pozitivan pogled na budućnost, dok kod ispitanika 8. razreda optimizam opada, što je povezano s prelaskom u adolescenciju i sve većom sviješću o izazovima.

Osim toga, tvrdnje poput “Dobro sam raspoložen” i “Uživam u onome što donosi svaki novi dan” također pokazuju značajne razlike ($p < 0,001$), pri čemu ispitanici 4. razreda pokazuju višu razinu emocionalnog zadovoljstva. Ovi rezultati ukazuju na to da mlađi ispitanici lakše pronalaze zadovoljstvo u svakodnevnim situacijama.

Kod tvrdnje “Osjećam da sam dobar u nekim stvarima”, ispitanici 4. razreda ($M = 4,63$) iskazuju viši osjećaj samopouzdanja u odnosu na ispitanike 8. razreda ($M = 4,30$), što je statistički značajno ($p = 0,007$). Također, tvrdnja “Mislim da postoji mnogo stvari na koje mogu biti ponosan” pokazuje značajne razlike ($p = 0,017$), gdje ispitanici 4. razreda iskazuju veći ponos na svoje postignuće.

Kod tvrdnji “Dobro se slažem s ljudima” ($p = 0,011$) i “Sviđaju mi se svi koje sam upoznao”

($p = 0,003$), ispitanici 4. razreda pokazuju bolje ocjene socijalnih odnosa i pozitivniju percepciju interakcije s drugima u usporedbi s ispitanicima 8. razreda. Ovi rezultati ukazuju na to da mlađi ispitanici doživljavaju manje socijalnog pritiska i lakše se povezuju s vršnjacima.

Tvrđnje “Osjećam se smireno”, “Veseo sam” i “Osjećam se opušteno” pokazuju značajne razlike, pri čemu ispitanici 4. razreda iskazuju veću emocionalnu stabilnost u odnosu na ispitanike 8. razreda ($p < 0,001$). Stariji ispitanici češće iskazuju osjećaj stresa i manje opuštenosti, što može biti posljedica prijelaza u adolescenciju i povećanih odgovornosti.

Za tvrdnje poput “Mogu lako donositi odluke” ili “Mislim da je mnogima stalo do mene”, nisu pronađene statistički značajne razlike, što ukazuje na sličnosti između ispitanika 4. i 8. razreda u određenim aspektima životnog zadovoljstva.

7.2. Povezanost utjecaja pojedinih okolinskih čimbenika sa životnim zadovoljstvom s obzirom na odabir izvanškolske aktivnosti

Ispitana je povezanost utjecaja pojedinih okolinskih čimbenika sa životnim zadovoljstvom s obzirom na odabir izvanškolske aktivnosti. Okolinski čimbenici se odnose na školu, roditelje, vršnjake, a dodana mu je osobna vrijednost učenika. Izvanškolske aktivnosti su podijeljene na izvanškolske sportske aktivnosti i ostale izvanškolske aktivnosti (glazbena škola, škola stranih jezika, dramski rad, STEM radionice, kreativne/umjetničke radionice i eko grupa). Varijable 115 označavaju tvrdnje iz upitnika o životnom zadovoljstvu koje se odnose na emocionalne aspekte, samopouzdanje, socijalne odnose i uživanje u svakodnevnim aktivnostima.

Tablica 9 Povezanost utjecaja pojedinih okolinskih čimbenika sa životnim zadovoljstvom s obzirom na odabir izvanškolske aktivnosti koja uključuje sportske aktivnosti

Varijabla	škola	roditelji	vršnjaci	osobno
1	0,186242	0,408413	0,082507	0,261472
2	0,18109	0,287688	0,086775	0,173984

3	0,220969	-0,01557	0,445471	0,11751
4	0,425331	0,314706	0,197836	0,298608
5	0,259778	0,128159	0,155712	0,281459
6	0,336179	0,406227	-0,01373	0,091529
7	0,367125	0,303473	0,192621	0,229813
8	0,415336	0,304144	-0,05232	0,14047
9	0,236853	0,250988	0,025747	0,014386
10	0,383765	0,330387	0,078618	0,11025
11	0,190406	0,296243	-0,10165	0,024184
12	0,169215	0,393672	0,06729	0,318371
13	0,396751	0,358243	0,186888	0,328247
14	0,314653	0,349853	0,162096	0,042434
15	0,256825	0,162386	0,261623	0,200345

Tablica pokazuje povezanost između okolinskih čimbenika i životnoga zadovoljstva učenika koji se bave izvanškolskom sportskom aktivnošću. Možemo vidjeti kako roditelji imaju najveći utjecaj na emocionalne aspekte, što možemo vidjeti iz varijable 6 (0,41) i tvrdnje: "Mislim da je mnogima stalo do mene." Uz roditelje, osobni čimbenici također imaju velik utjecaj na emocionalne i socijalne aspekte. Škola više doprinosi pronalaženju zabavnih aktivnosti što možemo vidjeti iz varijable 4 (0,42), a tvrdnje "Mogu pronaći mnogo zabavnih stvari za raditi.". Utjecaj vršnjaka slabiji je u odnosu na utjecaj roditelja i škole, ali važan za donošenje odluka.

Tablica 10 Povezanost utjecaja pojedinih okolinskih čimbenika sa životnim zadovoljstvom s obzirom na odabir ostalih izvanškolskih aktivnosti.

Varijabla	škola	roditelji	vršnjaci	osobno
1	0,354025	0,378648	0,063456	0,122855
2	0,433146	0,285987	0,192138	0,292215
3	0,378567	0,397743	0,402794	0,341548
4	0,335759	0,311819	0,391561	0,337151
5	0,304257	0,487212	0,465682	0,488803
6	0,401398	0,334592	0,221409	0,254591
7	0,248081	0,407991	0,277134	0,24556
8	0,319132	0,559667	0,306297	0,226615
9	0,413225	0,470197	0,099697	0,182846
10	0,338808	0,503706	0,090148	0,140064
11	0,349527	0,530036	0,139922	0,261912
12	0,374712	0,653601	0,311326	0,417771
13	0,386237	0,415081	0,065462	0,124124
14	0,457345	0,607825	0,246808	0,302409
15	0,427111	0,47919	0,20301	0,320929

Tablica prikazuje povezanost između okolinskih čimbenika i životnoga zadovoljstva učenika koji se bave drugim izvanškolskim aktivnostima. Roditelji imaju značajnu ulogu u aspektima poput veselja i ponosa. To možemo vidjeti iz više varijabla, kao npr. varijable 5 (0,49) i tvrdnje:

"Osjećam da sam dobar u nekim stvarima." Škola doprinosi iskrenosti, veselju i podršci. Varijabla 2 (0,43) predstavlja tvrdnju "Uvijek govorim istinu.". Osobno uvjerenje pokazuje najveću povezanost s donošenjem odluka i odnosima s drugima. Vršnjaci doprinose zabavi i razvoju samopouzdanja.

8. RASPRAVA

Cilj ovoga istraživanja bio je ispitati postoji li povezanost izbora izvanškolskih aktivnosti sa životnim zadovoljstvom učenika 4. i 8. razreda. Nakon ispitivanja uočene su razlike, ali i sličnosti o utjecaju na izbor izvanškolskih aktivnosti ispitanika s obzirom na sociodemografske čimbenike ispitanika. Također, povezani su izbori izvanškolske aktivnosti sa životnim zadovoljstvom ispitanika.

H1: Očekuju se razlike utjecaja na izbor izvanškolskih aktivnosti s obzirom na sociodemografske aspekte ispitanika.

U ovom istraživanju obuhvaćena su tri sociodemografska aspekta, a to su spol, mjesto življenja i razred.

Promatrajući dobivene rezultate možemo vidjeti da sve tvrdnje prelaze prag značajnosti od 0,05. To znači da se stavovi ispitanika o utjecaju učitelja, roditelja i prijatelja na izbor izvanškolske aktivnosti podudaraju bez obzira na spol. Ispitanici imaju slično mišljenje o navedenom, iako Bakoban i Aljarallah (2015) dobivaju rezultate kako spol može imati važnu ulogu u mišljenju o važnosti u uključenje u izvannastavne aktivnosti.

Što se tiče stavova o utjecaju učitelja, većina ispitanika ne smatra kako se učitelj/ica pretjerano interesira za izvanškolsku aktivnost kojom se bave ili kojom se žele baviti niti im sugerira koja bi aktivnost bila dobra za njih. Međutim, možemo vidjeti da oni cijene mišljenje učitelja/ice. To nam ukazuje kako bi im mišljenje učitelja/ice možda dobro došlo prilikom izbora izvanškolske aktivnosti i općenito ih potaklo na sudjelovanje u nekoj. S druge strane, većina ispitanika tvrdi kako su roditelji zainteresirani za aktivnosti kojima se bave i kako prate njihov put u istima. To možemo vidjeti kod tvrdnje "Roditelji skrbnici me pitaju i/ili prate kako mi je bilo na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim." čija je srednja vrijednost kod ispitanika 4.35, a kod ispitanica 4.28. Prema istraživanjima Valjan Vukić (2016), roditelji i učitelji imaju važnu motivacijsku ulogu za sudjelovanje učenika u izvannastavnim aktivnostima. Najvažniji poticaj očituje se kroz komunikaciju i podršku.

Hidi i Renninger (2006) istraživanjem pokazuju kako podrška prijatelja može motivirati na sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima. Suprotno tomu, ovo istraživanje pokazuje kako uloga prijatelja ima niže prosječne vrijednosti. Također, Craft (1994) ističe kako dječaci i djevojčice imaju drugačiji pogled na prijateljstvo. Dječaci su više fokusirani na status u društvu, a djevojčice unose veću emociju u prijateljstvo.

Iako iz ovoga istraživanja ne možemo vidjeti razliku u mišljenju svega navedenoga s obzirom na spol, saznanja ovoga istraživanja mogu poslužiti za buduća istraživanja koja bi mogla uključiti ispitanike iz različitih dijelova Hrvatske kako bi se dobila šira slika ispitanika i njihova gledišta. To otvara daljnja pitanja o tome utječe li možda mjesto stanovanja na percepciju učenika s obzirom na spol.

Promatrajući dobivene rezultate možemo vidjeti da dvije tvrdnje prelaze prag značajnosti od 0,05. To znači da postoji razlika u stavovima među ispitanicima različitoga mjesta življenja (grada i sela) o utjecaju učitelja, roditelja i prijatelja na izbor izvanškolske aktivnosti.

Što se tiče stavova ispitanika o utjecaju učitelja/ice, rezultati istraživanja pokazuju kako ispitanici koji žive na selu više cijene mišljenje učiteljica o utjecaju na izbor izvanškolske aktivnosti u odnosu na ispitanike iz grada. Međutim, srednja vrijednost pokazuje kako prema tvrdnjama ispitanika iz grada, učitelj/ica pokazuju veći interes za izvanškolske aktivnosti ispitanika. Miljević-Ridički i sur. (2011) su iz svojega istraživanja donijeli rezultate u kojima su učitelji, roditelji i učenici više povezani u manjim sredinama. To uključuje i druženje učenika, roditelja i učitelja izvan školskoga programa. Iz ovoga istraživanja možemo shvatiti zašto ispitanici sa sela više cijene mišljenje učitelja, ali se ono suprotstavlja drugim tvrdnjama ovoga istraživanja u kojem učitelji većinom nisu zainteresirani za izvanškolske aktivnosti učenika.

Jedina tvrdnja koja je pokazala statistički značajnu razliku kod utjecaja roditelja je "Cijenim mišljenje svojih roditelja o izvanškolskim aktivnostima u slobodnom vremenu". Odnosno, ispitanici iz grada iskazuju višu prosječnu vrijednost u odnosu na ispitanike sa sela. Međutim, istraživanje Bakoban i Aljarallah (2015) pokazuje kako se učenici iz manjih sredina češće oslanjaju na roditeljsku podršku, što u ovom istraživanju nije slučaj. Ostale tvrdnje nemaju značajnu razlike.

Uloga prijatelja nije donijela značajne razlike. Ispitanici iz grada i sela podjednako cijene mišljenje i ulogu prijatelja po pitanju izvanškolskih aktivnosti. Sabuj i sur. (2018) prikazuju rezultate u kojima prijatelji imaju važnu ulogu u životu adolescenata za uključivanje u aktivnosti. Buljubašić-Kuzmanović (2010) ističe kako učenici koji imaju višu razinu životnoga zadovoljstva obično su bolje povezani s vršnjacima, dok oni koji imaju nisku razinu su često anksiozni i teže stječu prijatelje. Možemo vidjeti kako rezultati ovoga istraživanja pokazuju kako mjesto stanovanja nema značajnu ulogu u pogledu ispitanika o utjecaju vršnjaka na izbor izvanškolske aktivnosti.

Rezultati ovoga istraživanja pokazali su kako postoje statistički značajne razlike utjecaja na izbor izvanškolskih aktivnosti s obzirom na razred ispitanika, odnosno na 4. i 8. razred.

Ispitanici 4. razreda pokazuju kako više cijene mišljenja učitelja i roditelja o izvanškolskim aktivnostima u odnosu na ispitanike 8. razreda. Tvrdnja "Cijenim mišljenje svojih učitelja o izvanškolskim aktivnostima u slobodnom vremenu." kao i tvrdnja "Smatram kako učiteljica zna koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene." pokazala je statistički značajnu razliku. To pokazuje kako mlađi ispitanici više vjeruju u procjenu učitelja i roditelja. Isto pokazuje i istraživanje Hidi i Renninger (2006). To istraživanje pokazalo je kako učitelji imaju važnu ulogu u izboru u životu mlađih učenika. Bakoban i Aljarallah (2015) također ističu kako su mlađa djeca više ovisna o roditeljima dok stariji pokazuju samostalnost.

Prijatelji igraju sličnu ulogu u životu ispitanika 4. i 8. razreda, što znači da uloga prijatelja u životima ispitanika ostaje nepromijenjena bez obzira na dob. Prema Vygotskom (1978) djeci su potrebni drugi ljudi u životu, uključujući i prijatelje. Djeca se tako mogu razviti u emocionalnom i socijalnom smislu i upoznati kako funkcioniraju međuljudski odnosi kako bi bili spremniji za budućnost.

Shodno tome, saznanja ovoga istraživanja mogu potaknuti da se u budućnosti istraži utjecaj učitelja i roditelja na poticanje vršnjačkih odnosa. Također, otvara se pitanje zbog čega vršnjaci međusobno ne prate i ne podržavaju jedni druge te je li to povezano s korištenjem tehnologije i društvenih mreža u koje se učenici danas povlače.

S obzirom na rezultate ovoga istraživanja, hipoteza o razlikama utjecaja na izbor izvanškolskih aktivnosti s obzirom na sociodemografske aspekte ispitanika može se **djelomično prihvatiti**.

H2: Očekuju se razlike životnoga zadovoljstva s obzirom na sociodemografske aspekte ispitanika.

Rezultati ovoga istraživanja pokazali su kako postoje statistički značajne razlike životnoga zadovoljstva s obzirom na spol.

Prema dobivenim rezultatima možemo vidjeti da se ispitanici osjećaju sretnije, zadovoljnije i opuštenije. To pokazuje kako su ispitanice emocionalno osjetljivije dok su ispitanici emocionalno stabilniji. Diener i Chan (2011) u svom istraživanju naglašavaju kako su muškarci često pozitivniji, opušteniji i zadovoljniji životom. Kljajić i Živčić (2005) također ističu veću emocionalnu stabilnost muškaraca. Harter (1999) daje obrazloženje za takve rezultate u svom istraživanju. On tvrdi kako su žene u adolescenciji nesigurnije i osjećaju veću razinu anksioznosti od muškaraca.

Ostale tvrdnje se odnose na samopouzdanje, kompetencije i sl. kao npr. "Mislim da postoji mnogo stvari na koje mogu biti ponosan". Za ostale tvrdnje nisu pronađene statistički značajne razlike. To uključuje istraživanje Ryan i Deci (2001) koji pokazuju kako žene i muškarci imaju slične potrebe za nezavisnošću, kompetencijama i sl.

Promatrajući dobivene rezultate možemo uočiti kako postoje statistički značajne razlike životnog zadovoljstva s obzirom na mjesto življenja, odnosno grad ili selo. Ispitanici koji žive u gradu su pokazali kako imaju više samopouzdanja, smirenosti i bolji odnos s ljudima, što donosi i visoko životno zadovoljstvo. Ryan i Deci (2001) naglašavaju kako su za životno zadovoljstvo važni međuljudski odnosi. U ovom istraživanju, bolje međuljudske odnose pokazuju ispitanici iz grada što prikazuje tvrdnja "Dobro se slažem s ljudima". Razlog tome može biti jer je grad veće područje od sela pa automatski zahtjeva drugačiji način i pristup životu, što može biti pitanje za buduća istraživanja. Kao što je slučaj u ovom istraživanju, Harter (1999) otkriva kako učenici koji žive u gradu pokazuju viši stupanj kompetencije. To može biti rezultat raznovrsnosti programa koji pruža grad, u odnosu na selo, pa i samim time mogućnost za razvoj vještina sudjelovanjem u raznim aktivnostima.

Druge tvrdnje nemaju značajne razlike kao što je npr. tvrdnja "Mislim da će se dobre stvari dogoditi u mom životu". Diener i sur (2003) ističu kako životno zadovoljstvo ovisi i o

pozitivnom stavu i percepciji bez obzira na mjesto življenja. To objašnjava sličnost u percepciji životnoga zadovoljstva kod ispitanika 4. i 8. razreda.

Rezultati istraživanja pokazuju kako postoji 12 statistički značajnih razlika u životnom zadovoljstvu ispitanika 4. i 8. razreda. Ispitanici 4. razreda gotovo u svim tvrdnjama pokazuju višu razinu životnoga zadovoljstva. Tvrdnja "Mislim da će se dobre stvari dogoditi u mom životu" pokazuje kako ispitanici 4. razreda pozitivno i optimistično gledaju na život, za razliku od ispitanika 8. razreda. Na to može utjecati adolescencija u kojoj optimizam opada radi veće svjesnosti o izazovima koje život nosi. Lucas i sur. (2008) ističu kako se s adolescencijom povećava razina stresa i nesigurnosti. Ispitanici 4. razreda iskazuju veće samopouzdanje i ponos što možemo vidjeti u tvrdnjama "Osjećam da sam dobar u nekim stvarima" i "Mislim da postoji mnogo stvari na koje mogu biti ponosan." Istraživanje Hartera (1999) također ističe kako učenici nižih razreda imaju veće samopouzdanje. Istraživanje pokazuje kako ispitanici 4. razreda imaju i bolje odnose s vršnjacima. To pokazuje tvrdnja " Sviđaju mi se svi koje sam upoznao."

Ovo istraživanje ukazuje na to kako bi učenicima 8. razreda trebala podrška bez obzira na dob i neovisnost koju žele pokazati.

Daljnja bi istraživanja mogla ispitati pružaju li učitelji i roditelji podršku djeci viših razreda osnovne škole i utječu li socijalni i akademski faktori na životno zadovoljstvo učenika.

S obzirom na rezultate ovoga istraživanja, hipoteza o razlikama životnoga zadovoljstva s obzirom na sociodemografske aspekte ispitanika može se **prihvatiti**.

H3: Očekuje se povezanost izbora izvanškolskih aktivnosti i životnoga zadovoljstva ispitanika.

Rezultati pokazuju kako izbor izvanškolskih sportskih aktivnosti doprinosi životnom zadovoljstvu kroz razvoj individualnih sposobnosti i emocionalne stabilnosti.

Roditelji pružaju emocionalnu stabilnost ("Mislim da je mnogima stalo do mene." – 0,41) koja utječe na razvoj socijalnih vještina. Oni pružanjem podrške i usmjeravanjem djece prema izvanškolskim aktivnostima, jačaju njihovo samopouzdanje što je presudno za njihovu percepciju životnoga zadovoljstva. Varešlija i Palić (2012) također naglašavaju kako je važna roditeljska podrška na uključenost u sportske aktivnosti i školski uspjeh. McLachlan, ZimmerGembeck i McGregor ističu kako su roditelji zaštitni čimbenici koji djeluju protiv negativnih iskustava i time smanjuju osjetljivost na negativne emocije. Shodno tomu, ovo istraživanje potvrđuje kako roditelji imaju važnu ulogu u oblikovanju životnoga zadovoljstva.

Sporednu ulogu kod ispitanika koji se bave izvanškolskom sportskom aktivnosti imaju škola i vršnjaci. Škola predstavlja izvor zabave i opuštanja više nego ulogu u emocionalnoj povezanosti. Organizacija zabavnih školskih sportskih aktivnosti prema ovom istraživanju ima ključan utjecaj na životno zadovoljstvo ispitanika. Osim opuštanja koje može pružiti, širok izbor školskih sportskih aktivnosti može pružiti i priliku da učenici upoznaju sportove i steknu želju za bavljenjem nekim u budućnosti. Iako su rezultati ovoga istraživanja pokazali kako vršnjaci imaju slabiju ulogu u utjecaju na životno zadovoljstvo, ekipni sportovi zahtijevaju timski rad koji pomaže učenicima da se bolje upoznaju i razviju društvene vještine koje pozitivno utječu na životno zadovoljstvo. McElhaney i sur. (2012) također ističu kako pozitivna interakcija među vršnjacima utječe na razvoj životnoga zadovoljstva. Varešlija i Palić (2012) naglašavaju kako učenici koji se bave sportskom aktivnošću imaju bolji školski uspjeh (od učenika koji se bave ne-sportskom aktivnošću), što doprinosi boljem životnom zadovoljstvu. Šuća (2022) ističe kako samo bavljenje sportskom aktivnošću i pokreti tijela koji su nužni za istu, potiču zadovoljstvo kod učenika i jačaju samopouzdanje. To opravdava visoke rezultate vezane za vrijednosti emocionalnih aspekata kod osobnih uvjerenja.

Rezultati pokazuju povezanost izbora ostalih izvanškolskih aktivnosti sa životnim zadovoljstvom.

Roditelji imaju dominantan utjecaj na osjećaje ponosa (varijabla 8 (0,56), tvrdnja "Postoji mnogo stvari na koje mogu biti ponosan.") i veselja. To pokazuje koliko je važna obiteljska podrška i zdravo obiteljsko ozračje za životno zadovoljstvo djeteta. Bulić (2018) ističe kako je važna roditeljska motivacija u odabiru aktivnosti. U životu ispitanika, škola predstavlja prostor iskrenih odnosa i pozitivnih oblika ponašanja. To potvrđuje kako je važna obrazovna i odgojna uloga škole u oblikovanju pozitivnih učeničkih stavova. Aktivnosti u školi u kojima učitelj uključuje sve učenike stvara osjećaj pripadnosti i potiče razvoj vještina što doprinosi ukupnom životnom zadovoljstvu. Osobno uvjerenje ima visoku vrijednost (0,42) kod varijable 8, "Mislim da postoji mnogo stvari na koje mogu biti ponosan." To pokazuje kako sudjelovanje u ostalim izvanškolskim aktivnostima i podrška roditelja i škole pomaže učenicima u razvoju samopouzdanja i životnoga zadovoljstva. Roditelji i osobna uvjerenja imaju veći utjecaj od utjecaja vršnjaka. Iako su vršnjaci važni, oni nisu glavni izvor životnoga zadovoljstva. Međutim, u nekim varijablama oni imaju ključnu ulogu, a to se odnosi na pronalaženje aktivnosti za zabavu te poticanje samopouzdanja u istima. Buljubašić-Kuzmanović (2010) ističe kako dobri odnosi s vršnjacima ukazuju na veće životno zadovoljstvo, ali i pozitivniji pogled na školu i osjećaj sreće i pripadnosti u istoj.

Rezultati obaju istraživanja pokazuju kako je izbor različitih izvanškolskih aktivnosti, uključujući sportske i ostale aktivnosti, uvelike povezan s utjecajem navedenih okolinskih čimbenika i životnim zadovoljstvom. Ispitanici izvanškolskih sportskih aktivnosti su zbog timskoga i fizičkoga rada (Šuća, 2022) više povezani sa samopouzdanjem i emocionalnom stabilnošću. Ispitanici ostalih izvanškolskih aktivnosti pokazuju kako je za njih važniji osjećaj ponosa i sreće jer na različite načine izražavaju vlastite interese.

U oba slučaja, roditelji i osobno uvjerenje imaju najveći utjecaj na životno zadovoljstvo. Škola i vršnjaci imaju sporednu ulogu, ali također imaju ulogu u oblikovanju percepcije životnoga zadovoljstva ispitanika.

S obzirom na rezultate ovoga istraživanja, hipoteza o postojanju značajne povezanosti izbora izvanškolske aktivnosti i životnoga zadovoljstva ispitanika može se **prihvatiti**.

9. ZAKLJUČAK

U ovom diplomskom radu istražene su razlike utjecaja na izbor izvanškolskih aktivnosti s obzirom na sociodemografske aspekte ispitanika i razlike životnoga zadovoljstva s obzirom na sociodemografske aspekte ispitanika s ciljem da se istraži postoji li povezanost izbora izvanškolskih aktivnosti i životnoga zadovoljstva ispitanika.

Rezultati istraživanja pokazali su kako ispitanici obaju spolova imaju istu percepciju o utjecaju sociodemografskih čimbenika na izbor izvanškolske aktivnosti i to istraživanje nije pokazalo statistički značajnu razliku. Ispitanici sa sela i grada imaju različitu percepciju o utjecaju učitelja i roditelja na izvanškolske aktivnosti, dok im je percepcija o utjecaju prijatelja slična. Ispitanici su pokazali višu razinu životnoga zadovoljstva u odnosu na ispitanice, stanovnici iz grada u odnosu na one sa sela i ispitanici 4. razreda u odnosu na ispitanike 8. razreda. Utvrđeno je kako postoji povezanost između pojedinih okolinskih čimbenika sa životnim zadovoljstvom s obzirom na odabir izvanškolskih aktivnosti, uključujući sportske i ostale izvanškolske aktivnosti.

Rezultati pokazuju kako je važna prilagodba izvanškolskih programa s obzirom na mjesto stanovanja i dob učenika. Prilagodba izvanškolskih aktivnosti može doprinijeti većoj razini životnoga zadovoljstva. Rezultati mogu poslužiti i kao poticaj roditeljima i školama. Roditelji bi trebali biti podrška djeci u izboru izvanškolske aktivnosti i motivirati ih radi podizanja razine samopouzdanja i životnoga zadovoljstva. Škole bi trebale educirati učenike o izboru izvanškolskih aktivnosti i utjecaju istih na životno zadovoljstvo. Također bi trebale poticati vršnjačke odnose aktivnostima organiziranim u školama. Učenicima je bez obzira na dob i spol važna vodeća i podržavajuća uloga roditelja i učitelja jer povećava razinu životnoga zadovoljstva. Odnos s vršnjacima također ima svoje doprinose u povećanju životnoga zadovoljstva kao što su veća socijalizacija, zabava, razvijanje mašte, kreativnosti i sl.

Buduća bi istraživanja mogla uključiti veći broj ispitanika iz različitih područja, drugačijega socioekonomskoga statusa i sl. Korisno bi bilo provesti istraživanje kroz duži vremenski period kako bi se uočile promjene.

Zaključno, ovo istraživanje potvrđuje kako su sudjelovanje u izvanškolskim aktivnostima i odnosi učenika s okolinskim čimbenicima važni za razvoj djeteta i životno zadovoljstvo.

Rezultati pružaju temelj za buduće analize i poboljšanje odnosa u školama i obiteljima, s ciljem povećanja životnoga zadovoljstva svih učenika.

10. SAŽETAK

Životno zadovoljstvo ključan je čimbenik koji utječe na opće zdravstveno stanje osobe (Frisch, 2000), stoga je važno ispitati ga radi same svjesnosti o vlastitom stanju i potrebne prevencije problema i intervencije. Cilj ovoga rada bio je istražiti povezanost između uključivanja djece osnovnoškolske dobi u izvanškolske aktivnosti i njihovoga životnoga zadovoljstva. Ispitanici su bili učenici 4. i 8. razreda osnovnih škola u Sinju. Dobiveni rezultati pokazali su kako uključenost u različite izvanškolske aktivnosti ima utjecaj na životno zadovoljstvo ispitanika.

Ključne riječi: životno zadovoljstvo, izvanškolske aktivnosti

Abstract

Life satisfaction is key factor that affects a person's overall health condition (Frisch, 2000), so it is important to examine it for the sake of self-awareness of one's own state and necessary prevention of problems and interventions. The aim of this work was to investigate the connection between the involvement of primary school children in extracurricular activities and their life satisfaction. The respondents were students of the 4th and 8th grades of primary schools in Sinj. The obtained results showed that involvement in various extracurricular activities has an impact on the life satisfaction of the respondents.

Key words: life satisfaction, extracurricular activities

11. LITERATURA

1. Addison, J. T. (1992). Urie Bronfenbrenner. *Human Ecology*, 20(2), 16–20.
2. Arbunić, A. (2004). Roditelji i slobodno vrijeme djece (Parents and children's free time).
3. Bakoban, R. A., & Aljarallah, S. A. (2015). Extracurricular activities and their effect on students' academic performance in secondary schools. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 1(1), 57–66.
4. Ben-Arieh, A. (2007). Measuring and monitoring the well-being of young children around the world.
5. Bronfenbrenner, U. (1979). The ecology of human development: Experiments by nature and design.
6. Bronfenbrenner, U., & Morris, P. A. (2006). The bioecological model of human development. In R. M. Lerner & W. Damon (Eds.), *Handbook of child psychology*.
7. Buljubašić Kuzmanović, V. (2010). Utjecaj vršnjačkih odnosa na razvoj socijalnih kompetencija kod djece. *Napredak*, 151(3–4), 343–357.
8. Caldwell, L. L., & Faulk, M. (2013). Adolescent leisure from a developmental and prevention perspective. In H. B. Gibson (Ed.), *Positive leisure science: From subjective experience to social contexts* (pp. 41–60). Springer.
9. Camfield, L., & Skevington, S. M. (2008). On subjective well-being and quality of life. *Journal of Health Psychology*, 13, 764–775.
10. Cindrić, M. (1992). Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti učenika osnovne škole. *Život i škola*, 49–68.
11. Craft, A. (1994). *Creativity in the primary classroom*. Routledge.
12. Csikszentmihalyi, M. (1999). If we are so rich, why aren't we happy? *American Psychologist*, 54(10), 821–827. Preuzeto s:

13. Cummins, R. A., Davern, M. T., Eckersley, R., Hunter, B., Lo, S. K., & Okerstrom, E. (2003). Happiness measure(s) and distributional findings. Australian Center on Quality of Life.
14. Diener, E., & Chan, M. Y. (2011). Happy people live longer: Subjective well-being contributes to health and longevity. *Applied Psychology: Health and Well-Being*, 3(1), 1–43.
15. Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49, 71–75.
16. Diener, E., Lucas, R. E., & Scollon, C. N. (2003). Beyond the hedonic treadmill: Revising the adaptation theory of well-being. *American Psychologist*, 61(4), 305–314.
17. Eccles, J., & Roeser, R. W. (2003). Schools as developmental contexts. In G. Adams & B. Berzonsky (Eds.), *Blackwell handbook of adolescence* (pp. 129–148). Blackwell Publishing.
18. Ford, A. (n.d.). Measuring and monitoring children and young people’s mental wellbeing. Preuzeto s: <https://www.annafreud.org/resources/schools-and-colleges/measuringand-monitoring-children-and-young-peoples-mental-wellbeing/>
19. Fujita, F., & Diener, E. (2005). Life satisfaction set point: Stability and change. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88(1), 158–164.
20. Harter, S. (1999). *The construction of the self: A developmental perspective*. Guilford Press.
21. Hidi, S., & Renninger, K. A. (2006). The four-phase model of interest development. *Educational Psychologist*, 41(2), 111–127.
22. Huebner, E. S. (1994). Preliminary development and validation of a multidimensional life satisfaction scale for children. *Psychological Assessment*, 6, 149–158.
23. Huebner, E. S., Funk, B. A., & Gilman, R. (2000). Cross-sectional and longitudinal psychosocial correlates of adolescent life satisfaction reports. *Canadian Journal of School Psychology*, 16(1), 53–64.

24. Ilišin, V., & sur. (2002). Mladi uoči trećeg milenija. Institut za društvena istraživanja u Zagrebu; Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.
25. Jerbić, V. (1973). Analiza funkcija slobodnog vremena djece i omladine.
26. Jordan, B., & Henderson, A. (1995). Interaction analysis: Foundations and practice. *Journal of the Learning Sciences*, 4(1), 39–103. Preuzeto s: https://www.researchgate.net/publication/215439197_Interaction_Analysis_Foundations_and_Practice
27. Kljajić, K., & Živčić, M. (2005). Samopoštovanje i školovanje: Uloga škole u razvoju samopoštovanja kod učenika. *Napredak*, 146(1), 31–46.
28. Koraj, Z. (1999). Epifenomenologija odgoja i obrazovanja. Zagreb: HPKZ.
29. Korajac, L. (2021). Utjecaj sociodemografskih čimbenika na samoeфикаsnost i razumijevanje emocija kod djece i adolescenata.
30. Kuykendall, L., Boemerman, L., & Zhu, Z. (2018). The importance of leisure for subjective well-being.
31. Leburić, A., & Relja, R. (1999). Kultura i zabava mladih u slobodnom vremenu. *Napredak*, 140(3), 175–183.
32. Lucas, R. E., Diener, E., & Suh, E. M. (2008). Discriminant validity of well-being measures. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(2), 398–410.
33. Lukić, M. (2004). Elementi pedagogije športa i rekreacije. Hrvatski pedagoškknjiževni zbor.
34. Maglica, T., & Matijašević, B. (2022). Slobodno vrijeme u prevenciji problema u ponašanju djece i mladih. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/clanak/411895>
35. Matijašević, B. (2024). Povezanost situacijske dokolice adolescenata i rizičnih stilova ponašanja. Preuzeto s: <https://www.ffos.unios.hr/javna-objava-disertacije-pkss/>
36. McElhaney, K. B., Allen, J. P., Stephenson, J. C., & Hare, A. L. (2012). Attachment and autonomy during adolescence. *Child Development Perspectives*, 3(1), 23–29.
37. McLachlan, A. J., Zimmer-Gembeck, M. J., & McGregor, L. (2010). The role of supportive parenting and peer relationships in adolescent emotional development. *Journal of Youth and Adolescence*, 39(11), 1335–1347.

38. Miljević-Ridički, R., Maleš, D., & Rijavec, M. (2011). *Odgaj za građanstvo u ranom djetinjstvu*. Zagreb: Školska knjiga.
39. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. (2006). *Nastavni plan i program za osnovnu školu*. Zagreb. Preuzeto s: https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2006_09_102_2319.html
40. Neljak, B. (2013). *Kineziološka metodika u osnovnom i srednjem školstvu*. Gopal.
41. Paquette, D., & Ryan, J. (2001). Bronfenbrenner's ecological systems theory. Preuzeto s: <https://www.semanticscholar.org/paper/Bronfenbrenner%27s-Ecological-Systems-Theory-Paquette-Ryan/b23a4e916f3d815a2624f2289575cdf5c493a0c6>
42. Pavot, W., & Diener, E. (1993). Review of the satisfaction with life scale. *Psychological Assessment*, 5(2), 164–172.
43. Pejić Papak, P., & Vidulin, S. (2016). *Izvannastavne aktivnosti u suvremenoj školi*. Zagreb: Školska knjiga.
44. Pinter, A. (2011). *Children learning second languages*. Springer.
45. Polić, M., & Polić, R. (2009). Vrijeme, slobodno od čega i za što? *Filozofska istraživanja*, 29(2), 255–270. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/41405>
46. Potkonjak, N., & Šimleša, P. (1989). *Pedagoška enciklopedija I–II*. Preuzeto s: <https://zir.nsk.hr/islandora/object/unin%3A4162/datastream/PDF/view>
47. Previšić, V. (1987). *Izvannastavne aktivnosti i stvaralaštvo*. Zagreb: Školske novine.
48. Previšić, V. (2000). Slobodno vrijeme između pedagojske teorije i odgojne prakse. *Napredak*, 141(4), 403–409.
49. Puževski, V. (2002). *Škola otvorenih vrata*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
50. Rosić, V. (1998). *Obiteljska pedagogija*. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci.
51. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2001). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68–78.

52. Scott Huebner, E., Suldo, S., & Valois, R. (2005). Children's life satisfaction. *Psychological Assessment*, 17(1), 41–59.
53. Šuća, M. (2022). Samopouzdanje kod djece u osnovnoj školi: Uloga obiteljskog i školskog okruženja. *Pedagoški istraživanja*, 19(1), 45–60.
54. Šulentić Begić, J., Begić, A., & Pušić, I. (2020). Preferencije učenika prema aktivnostima i sadržajima u nastavi glazbene kulture. *Nova prisutnost: Časopis za intelektualna i duhovna pitanja*, 18(1), 185–202. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/236065>
55. Anić, V. (2003). *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*. Zagreb: Novi Liber.
56. Valjan Vukić, V. (2016). Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti učenika – višestruke perspektive. Izvorni znanstveni članak. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/177319>
57. Valjan-Vukić, V. (2009). Obitelj i škola – temeljni čimbenici socijalizacije. *Magistra Iadertina*, 4(1), 171–178. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/50946>
58. Varešlija, D., & Palić, R. (2012). Uloga izvanškolskih aktivnosti u razvoju samopouzdanja kod učenika. *Pedagoški istraživanja*, 9(2), 219–234.
59. Vasta, R., Haith, M., & Miller, A. (1998). *Dječja psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
60. Veenhoven, R. (1984). *Conditions of happiness*. Dordrecht: Springer.
61. Veenhoven, R. (2009). How do we assess how happy we are? Tenets, implications and tenability of three theories. In A. K. Dutt & B. Radcliff (Eds.), *Happiness, economics and politics: Towards a multidisciplinary approach* (pp. 45–69). Cheltenham: Edward Elgar Publishing.
62. Vilke, M. (1991). *Vaše dijete i jezik: materinski, drugi i strani jezik*. Zagreb: Školska knjiga.
63. Vukasović, A. (2000). Sve veća važnost odgoja u slobodnom vremenu. *Napredak*, 141(4), 448–457.
64. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

12. PRILOG

Naslov: Povezanost izbora izvanškolskih aktivnosti djece osnovnoškolske dobi sa životnim zadovoljstvom

UPITNIK-HANNA MATIJAŠEVIĆ

SOCIODEMOGRAFSKI ASPEKT

Zaokruži slovo ispred odgovora koji se odnosi na tebe:

1) Spol:

- a) M
- b) Ž

2. Trenutačni razred kojega pohađam:

- a) 4.
- b) 8.

3. Mjesto življenja:

- a) grad
- b) selo

IZVANŠKOLSKA AKTIVNOST

(Izbor izvanškolske aktivnosti)

Zaokruži kojom se izvanškolskom aktivnošću najčešće baviš:

- a) Ne bavim izvanškolskom aktivnošću.
- b) Treniram ekipni sport u klubu.
- c) Treniram individualni sport u klubu.
- d) Učim svirati instrument u glazbenoj školi.
- e) Bavim se plesom.
- f) Idem u školu stranih jezika.
- g) Dramski rad.
- h) Pohađam STEM radionice (robotika, pokusi i sl.)
- i) Pohađam kreativne i/ili umjetničke radionice (npr. likovna skupina)
- j) Eko grupa
- k) Ostale

Ako si označio „ostalo“ na crtu ispod napiši o čemu se radi.

(Utjecaj na izbor aktivnosti)

Zaokruži tko je utjecao na tvoj izbor aktivnosti i zašto.

a) Učitelj/ica

- a) Cijenim mišljenje svojih učitelja/ica o izvanškolskim aktivnostima i vlastitom slobodnom vremenu.
- b) Učitelj/ica mi je savjetovala uključivanje u neku izvanškolsku aktivnosti.
- c) Smatram kako učitelj/ica zna koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.
- d) Učitelj/ica me pita i/ili prati kako mi je na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim.

b) Roditelji/skrbnici

- e) Cijenim mišljenje svojih roditelja o izvanškolskim aktivnostima i slobodnom vremenu.
- f) Roditelji/skrbnici su mi savjetovali uključivanje u neku izvanškolsku aktivnosti.
- g) Smatram kako roditelji znaju koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.
- h) Roditelji/skrbnici me pitaju i/ili prate kako mi je bilo na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim.

c) Prijatelji

- i) Cijenim mišljenje svojih prijatelja o izvanškolskim aktivnostima i vlastitom slobodnom vremenu.
- j) Prijatelji su mi savjetovali uključivanje u neku izvanškolsku aktivnosti.
- k) Smatram kako prijatelji znaju koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene.
- l) Prijatelji me pitaju i/ili prate kako mi je bilo na izvanškolskoj aktivnosti kojom se bavim.

d) Sam sam izabrao izvanškolsku aktivnost kojom se bavim.

- lj) Smatram da sam mogu odlučiti koja je izvanškolska aktivnost dobra za mene. m) Smatram da sam mogu donositi odluke o izboru izvanškolske aktivnosti.

SUBJEKTIVNA DOBROBIT:

Zaokruži broj koji pokazuje tvoje mišljenje u vezi dolje navedenih pitanja.

- 1- potpuno se slažem
- 2- uglavnom se slažem
- 3- ne mogu se odlučiti
- 4- uglavnom se ne slažem 5- uopće se ne slažem

1.	Mislim da će se dobre stvari dogoditi u mom životu.	1	2	3	4	5
2.	Uvijek govorim istinu.	1	2	3	4	5
3.	Mogu lako donositi odluke.	1	2	3	4	5
4.	Mogu pronaći mnogo zabavnih stvari za raditi.	1	2	3	4	5
5.	Osjećam da sam dobar u nekim stvarima.	1	2	3	4	5

6.	Mislim da je mnogima stalo do mene.	1	2	3	4	5
7.	Sviđaju mi se svi koje sam upoznao.	1	2	3	4	5
8.	Mislim da postoji mnogo stvari na koje mogu biti ponosan.	1	2	3	4	5
9.	Osjećam se smireno.	1	2	3	4	5
10.	Dobro sam raspoložen.	1	2	3	4	5
11.	Uživam o onome što donosi svaki novi dan.	1	2	3	4	5
12.	Dobro se slažem s ljudima.	1	2	3	4	5
13.	Uvijek dijelim svoje stvari.	1	2	3	4	5
14.	Veseo sam.	1	2	3	4	5
15.	Osjećam se opušteno.	1	2	3	4	5

**Izjava o pohrani i objavi ocjenskog rada
(završnog/diplomskog/specijalističkog/doktorskog rada - podcrtajte odgovarajuće)**

Student/ica: Hanna Matijašević

Naslov rada: Povezanost izbora izvanškolskih aktivnosti djece
osnovnoškolske dobi sa životnim zadovoljstvom

Znanstveno područje i polje: kineziologija i pedagogija

Vrsta rada: diplomski rad

Mentor/ica rada (ime i prezime, akad. stupanj i zvanje):
Lidija Vlahović, prof. dr. sc.

Komentor/ica rada (ime i prezime, akad. stupanj i zvanje):
Bojan Babin, dr. sc.

Članovi povjerenstva (ime i prezime, akad. stupanj i zvanje):
Lidija Vlahović, prof. dr. sc.
Bojan Babin, dr. sc.
Dodi Malada, doc. dr. sc.

Ovom izjavom potvrđujem da sam autor/autorica predanog ocjenskog rada (završnog/diplomskog/specijalističkog/doktorskog rada - zaokružite odgovarajuće) i da sadržaj njegove elektroničke inačice u potpunosti odgovara sadržaju obranjenog i nakon obrane uređenog rada.

Kao autor izjavljujem da se slažem da se moj ocjenski rad, bez naknade, trajno javno objavi u otvorenom pristupu u Digitalnom repozitoriju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu i repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN br. 119/22).

Split, 9. veljače, 2025.

Potpis studenta/studentice:

Napomena:

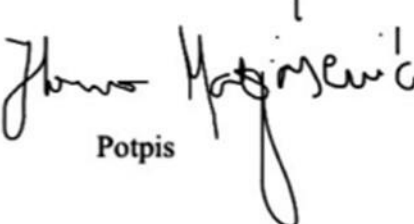
U slučaju potrebe ograničavanja pristupa ocjenskom radu sukladno odredbama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (111/21), podnosi se obrazloženi zahtjev dekanici Filozofskog fakulteta u Splitu.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja Hanna Matijašević, kao pristupnik/pristupnica za stjecanje zvanja magistra/magistrice primarnoga obrazovanja, izjavljujem da je ovaj diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitoga rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio diplomskoga rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranoga rada, pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga diplomskoga rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Split, 9. veljače 2025.

Potpis